

1919 + bijlagen

NOTA, betreffende den toestand van 's Lands financiën.

(Ingezonden bij brief van 17 September 1918).

Ter begeleiding van de stukken betreffende de ontwerp-Staatsbegrooting heeft de ondergeteekende de eer wederom de gebruikelijke Nota betreffende den toestand van 's Lands financiën over te leggen, de opmerkingen en beschouwingen behelzende, tot welke die toestand hem, afgezien van de oorlogscrisis, in verband met de ramingen voor het dienstjaar 1919, aanleiding geeft.

Vooropgesteld zij, dat, te beginnen met den dienst 1914, de uitgaven en eventueel de ontvangsten gesplitst worden in gewone-, buitengewone- en crisis-uitgaven en ontvangsten, terwijl voorts de gewone ontvangsten worden aangevuld met zoodanig bedrag als noodig is om te komen tot een ontvangst-bedrag als vermoedelijk zou zijn verkregen indien er geen crisis ware geweest. Zooals bereids werd medegedeeld in den aanhef der Nota, welke de ontwerp-begrooting voor het dienstjaar 1918 vergezelde, zal de zooeven bedoelde aanvulling, voorzoover daaromtrent thans kan geoordeeld worden, tot de jaren 1914 en 1915 kunnen beperkt blijven.

In verband met het vorenstaande en met de omstandigheid, dat in de cijfers voor het jaar 1914, sedert de samenstelling van de vorige Nota, nog eene kleine wijziging is gekomen, schijnt het aanbeveling te verdienen hieronder in de eerste plaats te doen volgen de uitkomsten van het

dienstjaar 1914.

In verband met het bepaalde in de wet van 31 December 1915 (*Staatsblad* n°. 534) en het Koninklijk Besluit van 7 October 1916 (*Staatsblad* n°. 468), werd de dienst afgesloten op 30 December 1916.

Volgens de Staatsrekening en aan de hand van de hiervoren bedoelde splitsing bedroegen de

	Totaal.	Buitengewoon.	Crisisdienst.	Gewone dienst.
Uitgaven	f 359 273 277,67	f 32 582 854,61 ⁵	f 84 105 073,68 ⁵	f 242 585 349,37
Ontvangsten . . .	245 571 310,73	20 660 921,65 ⁵	—7 560 000,—	232 470 389,07 ⁵
Tekort	f 113 701 966,94	f 11 921 932,96	f 91 665 073,68 ⁵	f 10 114 960,29 ⁵

Met betrekking tot het

dienstjaar 1915

zij aangeteekend, dat, in verband met de wijziging, welke, bij de wet van 23 Maart 1918 (*Staatsblad* n°. 169), is gebracht in artikel 1 der wet van 30 December 1916 (*Staatsblad* n°. 565), ook thans nog geen rekeningcijfers kunnen worden medegedeeld. Ingevolge het Koninklijk besluit van 6 Juni 1918 (*Staatsblad* n°. 346) werd de dienst afgesloten op 30 Juni 1918. Aangenomen kan echter worden, dat de onderstaande bedragen niet of slechts weinig van de definitieve uitkomst zullen afwijken.

	Totaal.	Buitengewoon.	Crisisdienst.	Gewone dienst.
Uitgaven	f 503 658 715,97	f 54 403 383,14	f 208 668 794,12 ⁵	f 240 586 538,70 ⁵
Ontvangsten . . .	263 377 891,60 ⁵	41 847 581,86	— 4 240 000,—	225 770 309,74 ⁵
Tekort	f 240 280 824,36 ⁵	f 12 555 801,28	f 212 908 794,12 ⁵	f 14 816 228,96

Het tekort op den gewonen dienst blijft mitsdien f 126 719,46 beneden het daarvoor ten vorigen jare genoemd bedrag van f 14 942 948,42.

Voor het

dienstjaar 1916

kunnen nog slechts voorloopige bedragen worden opgegeven aangezien ook wat dezen dienst betreft, tot verlenging van de termijnen voor de afsluiting der Staatsbegroting en de inzending der rekeningen werd besloten (wet van 1 December 1917 (*Staatsblad* n°. 674)).

Volgens de thans bekende gegevens bedroegen de

	Totaal.	Buitengewoon.	Crisisdienst.	Gewone dienst.
Uitgaven	f 527 301 449,02	f 34 088 023,18 ⁵	f 252 011 612,73	f 241 201 813,10 ⁵
Ontvangsten . . .	306 939 169,50	13 681 623,50	33 166 485,89 ⁵	260 091 060,10 ⁵
Tekort	f 220 362 279,52	f 20 406 399,68 ⁵	f 218 845 126,83 ⁵	—
Overschot . . .	—	—	—	f 18 889 247,—

Het overschot op den gewonen dienst, zooals dit hierboven is becijferd, bedraagt f 5 667 924,43⁵ meer dan het daarvoor ten vorigen jare genoemde bedrag van f 13 221 322,56⁵. Dit gunstige verschil is een gevolg van het medevallen der uitgaven met f 1 196 604,76⁵ en van de inkomsten met f 4 471 319,67.

Wat de uitgaven aangaat, is het verschil nagenoeg geheel toe te schrijven aan de omstandigheid, dat het bedrag der uitgaven ten laste van hoofdstuk IX bleef beneden het ten vorigen jare geraamde beloop, in hoofdzaak als gevolg hiervan, dat verschillende termijnen van bestekken, aangewezen op den dienst 1916, in verband met latere oplevering, niet meer ten laste van dien dienst konden gebracht worden.

Wat de ontvangsten betreft, is het gunstige verschil in hoofdzaak te danken aan het hogere bedrag van de inkomstenbelasting, dat aan het dienstjaar 1916 ten goede kwam, alsmede aan het grotere winstcijfer van het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie.

Dienst 1917.

De voorloopige gegevens leveren de volgende uitkomst op:

	Totaal.	Buitengewoon.	Crisisdienst.	Gewone dienst.
Uitgaven	f 654 478 861,41	f 43 468 648,77	f 348 298 912,40	f 262 711 300,24
Ontvangsten . . .	530 695 015,16 ⁵	10 183 432,65 ⁵	228 812 354,89	291 699 227,62
Tekort	f 123 783 846,24 ⁵	f 33 285 216,11 ⁵	f 119 486 557,51	—
Overschot . . .	—	—	—	f 28 987 927,38

Hierbij zij het volgende aangeteekend. Voor de crisisuitgaven moge verwezen worden naar bijlage C. Die, welke voorkomen onder de hoofdstukken VI, VIIA en VIII, kunnen slechts benaderd worden. De overige staan voldoende vast.

Wat hoofdstuk VIIA betreft, zijn onder de crisisuitgaven geboekt de renten van de vlottende schuld, welke per saldo kon geacht worden als gevolg van de crisis te zijn uitgegeven, voor zoover die renten niet onder de middelen worden teruggeboekt ten laste van de rekening voor het graanbedrijf en voor den kunstmeststoffenhandel.

Met betrekking tot hoofdstuk VIII is uitgegaan van het aanvankelijk toegestane bedrag van f 35 856 698, waarbij geene rekening werd gehouden met de uitgaven als gevolg van de buitengewone omstandigheden. Bij dat bedrag is gevoegd de som van f 2 879 000, welke, naar is aangenomen, hoofdstuk VIII voor 1917 oorspronkelijk lager was tengevolge van de crisis. Volgens deze berekening zouden onder normale omstandigheden de uitgaven hebben bedragen f 38 735 698. In verband met de prijsstijging, welke zich, ook na den terugkeer van den vrede, voor afzienbaren tijd zal doen gevoelen, schijnt het voor de hand te liggen geen rekening te houden met het bedrag, dat, vóór het intreden van de crisis, in de laatste jaren gemiddeld minder ten laste van het hierbedoelde hoofdstuk is uitgegeven dan de aanvankelijk door den wetgever toegestane som. Mitsdien is als crisis-uitgave aangemerkt het verschil tusschen hetgeen, behoudens de hierna bedoelde verhooging, in totaal vermoedelijk ten laste van hoofdstuk VIII voor 1917 zal komen ad f 250 626 568,25 en de vorengenoemde som van f 38 735 698. Dit verschil beloopt f 211 890 870,25. Hierbij dient echter te worden opgemerkt, dat laatstgenoemd bedrag, naar is aan te nemen, nog eene belangrijke verhooging zal ondergaan, welke, blijkens mededeeling van het Departement van Oorlog, thans niet onder cijfers kan gebracht worden. Het betreft hier de uitgaven, welke rechtstreeks uit het buitengewoon krediet (dus zonder overschrijving op andere artikelen van hoofdstuk VIII) worden bestreden. Voor 1915 beliepen deze uitgaven f 18 432 772, voor 1916 zijn zij gesteld op f 18 013 000, terwijl in het hierboven genoemde totaal voor 1917 ad f 250 626 568,25, wegens uitgaven als zooeven bedoeld, slechts begrepen is f 9 567 813.

Ten opzichte van hoofdstuk VI is op eenigszins andere wijze tewerkgegaan en zulks in verband met de omstandigheid, dat van het oorspronkelijk voor nieuwen vlootbouw toegestane bedrag van f 16 933 250, naar verwachting, slechts f 6 504 177,55⁵ zal worden uitgegeven. Derhalve is het aanvankelijk op dit hoofdstuk uitgetrokken totaal verminderd met het verschil tusschen de twee evengenoemde bedragen. Men vindt dan f 28 725 043,55⁵ als het vermoedelijk eindcijfer van hoofdcijfer VI onder normale omstandigheden. Opgemerkt zij, dat, waar, blijkens het vorenstaande, bereids rekening werd gehouden met hetgeen de uitgaven voor nieuwen vlootbouw in werkelijkheid beneden het daarvoor uitgetrokken bedrag blijven, overigens is aangenomen, dat op dit hoofdstuk geene besparing zou verkregen zijn. Het verschil tusschen evengenoemd bedrag van f 28 725 043,55⁵ en

de totale uitgaven, ten laste van dit hoofdstuk gedaan of nog te doen, vormt de op f 9 071 175,83 gestelde crisisuitgaven.

Wat het totaal der crisisontvangsten ad f 228 823 54,89 aangaat, hiervan komt op rekening van de verdedigingsbelastingen Ia, Ib, en II onderscheidenlijk f 4 193 647,75⁵, f 21 044 939,39 en f 26 729 081,28 en van de oorlogswinstbelasting f 175 206 579,79, terwijl het meerdere ad f 1 633 106,67⁵ wordt gevormd door verschillende ontvangsten, welke als gevolg van de buitengewone omstandigheden werden geïnd.

Dat voor het jaar 1917 op den gewonen dienst een overschot kan becijferd worden van f 28 987 927,38 tegenover het aanvankelijk geraamde tekort van f 20 685 901,14 is in de eerste plaats toe te schrijven aan de wettelijke maatregelen tot versterking van de Rijksinkomsten. De bij de wet van 28 April 1917 (*Staatsblad* n°. 316) toegestane heffing van opcenten op de inkomstenbelasting, voor zooveel de natuurlijke personen betreft, en op de vermogensbelasting deed een bedrag van f 4 950 128,71 in 's Rijks schatkist vloeien. Hierbij komen de heffing van het statistiekrecht, de verhooging van de successierechten, de verhooging van den bieraccijns en de nieuwe regeling van de zegel- en registratierechten. Het is niet mogelijk op te geven welk bedrag als gevolg van deze voorzieningen werd ontvangen. Volstaan wordt derhalve met de mededeeling, dat, behalve de opbrengst van het statistiekrecht ad f 1 731 116,65, boven de raming werd ontvangen uit de rechten van successie en van schenking f 5 516 529,38, uit den bieraccijns f 695 426,55, uit de zegelrechten f 2 945 632,09 en uit de registratierechten, na aftrek van de mindere opbrengst der hypotheekrechten, f 9 791 545,70⁵.

Het vorenstaande verklaart reeds eene meerdere ontvangst van f 25 630 379,08⁵. De overige middelen, behoorende tot de groep A—F, overschreden de raming met f 21 524 335,0⁵. Hiervan werd verkregen uit de inkomstenbelasting f 16 553 833,87, uit den suikeraccijns f 6 766 571,35, uit den geslachtaccijns f 5 809 666,31⁵ en uit de opbrengst der domeinen f 1 094 476. Daarentegen bleven bij de raming ten achter de invoerrechten met f 7 001 718 43⁵ en de loodsgelden met f 3 570 234,02⁵.

De niet tot de bovengenoemde groep behoorende middelen brachten f 1 299 158,49⁵ meer op dan verwacht werd. Hiertoe droegen bij het aandeel van den Staat in de winsten der Nederlandsche Bank f 838 694,32, de renten van door het Rijk verstrekte voorschotten f 1 532 855,20, de baten voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf f 2 659 145,07, de andere ontvangsten het Departement van Financiën betreffende f 1 456 138,52, en de opbrengst van verkochte Rijksgoederen en eigendommen, het Departement van Oorlog betreffende, f 948 922,09. Daarentegen bleef het aandeel van Nederlandsch-Indië in de kosten van den vlootbouw f 5 900 544,36⁵ beneden het daarvoor aanvankelijk opgenomen bedrag en zal, naar te verwachten is, uit het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie geen winst worden ontvangen, terwijl oorspronkelijk uit dien hoofde eene bate van f 1 974 027 werd geraamd.

De gewone uitgaven bleven f 3 119 955,90 beneden de raming. Dit is hoofdzakelijk het gevolg van de omstandigheid, dat f 10 429 072,44⁵ minder voor nieuwen vlootbouw werd uitgegeven dan voor dat doel werd toegestaan. Waar van het toegestane bedrag f 3 424 350 ten laste van den buitengewonen dienst werd gebracht, komt van de zooeven bedoelde vermindering f 7 004 722,44⁵ aan den gewonen dienst ten goede. Voorts werd f 2 647 960,27⁵ minder voor het Departement van Waterstaat uitgegeven in hoofdzaak op de posten voor openbare werken, rentelooze voorschotten voor tramwegen en renten ingevolge de Invaliditeitswet. Aan den anderen kant werd op hoofdstuk X boven de raming uitgegeven f 4 282 551,60 in hoofdzaak tot bestijding van de exploitatiekosten der staatsmijnen, terwijl voorts verschillende andere hoofdstukken eene stijging vertoonen voornamelijk wegens meerdere uitgaven in verband met de uitbreiding der staatswerkzaamheid en de prijsstijging.

De ondergeteekende wil niet nalaten aan het vorenstaande toe te voegen, dat, hoewel de voorloopige uitkomst van den gewonen dienst voor 1917 in hooge mate bevredigend is te

achten, de oorzaken van dit resultaat, zooals reeds uit het voorafgaande kan blijken, een buitengewoon karakter dragen. Afgescheiden van de stijging der ontvangsten, die het gevolg is van nieuwe belastingheffing, zij gewezen op den gunstigen invloed, welken verschillende middelen van de buitengewone omstandigheden ondervonden. Met name geldt dit de Inkomstenbelasting en verschillende accijnzen. Met zekerheid is te verwachten — in de ramingen voor 1919 komt deze verwachting duidelijk tot uiting — dat de zooeven bedoelde invloed niet zal bestendig blijven. Voorts zij er de aandacht op gevestigd, dat de belangrijke besparing op de uitgaven voor nieuwen vlootbouw, waarvan hierboven sprake was, uitsluitend is te danken aan de onmogelijkheid om de voor dat doel toegestane sommen te verwerken. Dat het hier slechts uitstel geen afstel van uitgaven betreft, behoeft wel geen betoog.

Met de zooeven aangestipte factoren, die zich evenzeer doen gevoelen ten aanzien van den dienst 1916, dient vóór alles rekening gehouden te worden bij het trekken van conclusiën voor de toekomst uit de bevredigende resultaten, voor zooveel den gewonen dienst aangaat, van de jaren 1916 en 1917.

Gelijk gebruikelijk is, moge thans wederom volgen een, gedeeltelijk samengevat, overzicht van de laatste 20 jaar, met splitsing van uitgaven en ontvangsten in gewone en buitengewone, waarbij ook ditmaal weder de als conversie te beschouwen aflossingen van de Nederlandsche Rijnspoorwegobligatiën en de extra-aflossing van schuld in verband met de intrekking der muntbiljetten (dienst 1904) buiten rekening zijn gelaten. Uit den aard der zaak is de afloop van de diensten 1914, 1915, 1916 en 1917 in dit overzicht opgenomen met de cijfers, gelijk die zijn na uitschakeling van den invloed der crisis op de ontvangsten en uitgaven.

Dienst-jaren.	Voor- of Nadeelige saldi van den gewonen dienst.	Voor- of Nadeelige saldi van den buitengewonen dienst.	Voor- of Nadeelige saldi van den geheelen dienst.
1898—1908	+ f 44 902 151,12 ⁵	— f 50 427 831,79 ⁵	— f 5 525 680,67
1909 . . .	— 1 551 709,35	— 4 555 603,64 ⁵	— 6 107 312,99 ⁵
1910 . . .	+ 1 539 009,17 ⁵	— 5 393 784,69 ⁵	— 3 854 775,52
1911 . . .	+ 2 519 743,01	— 5 406 672,51	— 2 886 929,50
1912 . . .	+ 3 312 560,19 ⁵	— 14 576 793,92	— 11 264 233,72 ⁵
1913 . . .	+ 4 162 186,72	— 15 466 387,05	— 11 304 200,33
1914 . . .	— 10 114 960,29 ⁵	— 11 921 932,96	— 22 036 893,25 ⁵
1915 . . .	— 14 816 228,96	— 12 555 801,28	— 27 372 030,24
1916 . . .	+ 18 889 247,—	— 20 406 399,68 ⁵	— 1 517 152,68 ⁵
1917 . . .	+ 28 987 927,38	— 33 285 216,11 ⁵	— 4 297 288,73 ⁵
1898—1917	+ f 77 829 926,—	— f 173 996 423,65 ⁵	— f 96 166 497,65 ⁵

Deze eindcijfers worden uit den aard der zaak ongunstiger, wanneer in de becijferingen over de jaren 1898—1906 als buitengewone uitgaven en ontvangsten worden aangenomen die, welke als zoodanig sedert 1907 gelden.

De eindcijfers worden alsdan voor het geheele twintigjarige tijdperk:

Voordeelig saldo gewonen dienst . . .	f 57 064 376,55
Nadeelig saldo buitengewonen dienst . . .	153 230 874,20 ⁵

Blijft nadeelig saldo geheelen dienst . . f 96 166 497,65⁵

welke eindcijfers echter, gelijk meermalen werd opgemerkt, ook nog een te gunstig beeld geven.

Wat het loopende

dienstjaar 1918

betreft, zij aangeteekend, dat de oorspronkelijke begroting van uitgaven een eindcijfer aanwees van f 339 624 470,30, waaronder f 45 278 388 aan buitengewone uitgaven en f 11 676 870 aan crisisuitgaven. Deze laatsten moeten echter verminderd worden met f 2 077 000, zijnde het bedrag, dat, naar is aangenomen, hoofdstuk VIII lager is tengevolge van de crisis. De gewone uitgaven, afgezien van de crisis, waren mitsdien in de aanvankelijke begroting geraamd op f 284 746 212,30 tegen f 274 834 320,56 aan geraamde ontvangsten, latende, na aftrek der geraamde „besparing”, een tekort op den gewonen dienst van f 8 011 891,74.

Sedert de vaststelling van de oorspronkelijke begroting zijn verhoogd:

De hoofdstukken II, III, IV, V, VI, VII B, VIII, IX, X, XI (duurtebijslag) met . . . f 10 092 400,—

De hoofdstukken II, III, IV, V, VI, VII B, VIII, IX, X, XI (salarisverhoging burgerlijke Rijksambtenaren) met . . . 6 883 758,50

De hoofdstukken III, IV, V, VI, VII B, VIII, IX, X, XI (spoorwegabonnement voor de Ministers) met . . . 5 184,—

Hoofdstuk II bij de wet van 17 Juni 1918 (*Staatsblad* n°. 388) (schadeloosstelling en pensioenen leden Tweede Kamer; reis- en verblijfkosten leden Staten-Generaal) met . . . 255 800,—

Hoofdstuk IV bij de wet van 17 Juni 1918 (*Staatsblad* n°. 396) (diversen) met . . . 793 500,—

en bij de wet van 26 Juli 1918 (*Staatsblad* n°. 495) (kosten van de distributiegerechten) met . . . 100 000,—

Hoofdstuk V bij de wet van 17 Juni 1918 (*Staatsblad* n°. 380) (kosten van voorziening in den woningnood) met . . . 15 611 600,—

en bij de wet van 26 Juli 1918 (*Staatsblad* n°. 497) (traktementsverhoging voor onderwijzers en diversen) met . . . 5 607 174,—

Hoofdstuk VI bij de wet van 17 Juni 1918 (*Staatsblad* n°. 399) (buitengewoon krediet) met . . . 8 925 000,—

bij de wet van 17 Juni 1918 (*Staatsblad* n°. 402) (salarisverhoging van het militair personeel der zeemacht) met . . . 1 164 000,—

en bij de wet van 26 Juli 1918 (*Staatsblad* n°. 496) (gratificatiën; bijdrage aan het Weduwen- en Weezenfonds der Militaire officieren bij de Zeemacht) met . . . 27 500,—

Hoofdstuk VII A bij de wet van 17 Juni 1918 (*Staatsblad* n°. 386) (renten van door buitenlandsche verzekeraars in geld gestelde zekerheid) met . . . 50 000,—

Hoofdstuk VII B bij de wet van 17 Juni 1918 (*Staatsblad* n°. 385) (geldleening ten behoeve van de jaarbeurs te Utrecht, garanties voor kredieten aan boomkweekers en diversen) met . . . 601 498,50

bij de wet van 25 Juli 1918 (*Staatsblad* n°. 474) (uitkeering aan gemeenten uit de opbrengst der oorlogswinstbelasting) met . . . 10 000 000,—

en bij de wet van 26 Juli 1918 (*Staatsblad* n°. 487) (duurtebijslag op pensioen en wachtgeld) met . . . 3 000 000,—

Hoofdstuk VIII bij de wet van 18 Juni 1918 (*Staatsblad* n°. 414) (buitengewoon krediet, enz.) met . . . 158 691 500,—

en bij de wet van 18 Juni 1918 (<i>Staatsblad</i> n°. 415) (verhooging van de bezoldiging van de officieren en mindere militairen van de landmacht) met	f 5 352 850,—
Hoofdstuk IX bij de wet van 18 Juni 1918 (<i>Staatsblad</i> n°. 418) (diversen) met	2 791 600,—
Hoofdstuk X bij de wet van 3 Juni 1918 (<i>Staatsblad</i> n°. 323) (posten wegens crisis-uitgaven) met	986 000,—
bij de wet van 3 Juni 1918 (<i>Staatsblad</i> n°. 324) (diversen) met	1 242 400,—
bij de wet van 18 Juni 1918 (<i>Staatsblad</i> n°. 422) (subsidie stichting proef-veevoeder-fabriek) met	90 000,—
bij de wet van 18 Juni 1918 (<i>Staatsblad</i> n°. 426) (bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité en diversen) met	21 029 550,—
en bij de wet van 19 Juli 1918 (<i>Staatsblad</i> n°. 454) (beschikbaarstelling van levensmiddelen) met	201 000 000,—
Hoofdstuk XI bij de wet van 26 Juli 1918 (<i>Staatsblad</i> n°. 491) (Duurtebijslag op pensioen voor gepensioneerden uit Suriname en Curaçao) met	29 000,—
te zamen	f 454 280 215,—

Voorts zijn nog aanhangig 10 wetsontwerpen houdende suppletoire aanvragen tot verhooging van:

Hoofdstuk IX (Gedrukte Stukken 1917/18 n°. 402) (Aankoop van gronden ten Noorden van het kanaal van Amsterdam naar de Noordzee te IJmuiden) met	1 886 000,—
Hoofdstuk X (Gedrukte Stukken 1917/18 n°. 414) (Kosten uitbreiding Scheepvaart-inspectie) met	10 675,—
Hoofdstuk VIII (Gedrukte Stukken 1917/18 n°. 462) (diversen) met	495 203,—
Hoofdstuk III (Gedrukte Stukken 1917/18 n°. 469) (Kosten vallende op den dienst van de geïnterneerde Britsche en Duitsche krijgsgevangenen) met	24 000 000,—
Hoofdstuk IX (Gedrukte Stukken 1917/18 n°. 470) (Voorschot op de bijdrage aan het Zuiderzeefonds) met	30 000,—
en n°. 472 (Rentelooze voorschotten ten behoeve van de instandhouding en exploitatie van spoorwegen met beperkte snelheid in verband met de buitengewone tijdsomstandigheden) met	2 000 000,—
Hoofdstuk III (Gedrukte Stukken 1917/18 n°. 494) (Bijdrage aan het Internationaal Intermediair Instituut) met	25 000,—
Hoofdstuk X (Gedrukte Stukken 1917/18 n°. 495) (Stichting van een gebouw voor het Bureau voor den Industrieelen Eigendom, met inbegrip van den Octrooiraad) met . .	283 000,—
Hoofdstuk VII B (Gedrukte Stukken 1917/18 n°. 501) (Aankoop Hôtel des Indes en diversen) met	2 421 475,—
Hoofdstuk XI (Gedrukte Stukken 1917/18 n°. 502) (diversen)	10 348,—
te zamen	f 485 441 916,—

In het zooeven genoemde totaal is f 455 883 360 begrepen aan crisisuitgaven en f 2 967 000 aan buitengewone uitgaven, zoodat een bedrag van f 26 591 556 komt ten laste van den gewonen dienst. Het is duidelijk, dat laatstgenoemd bedrag voor verreweg het grootste deel niet zal worden gedekt door de overschotten op de aanvankelijke ramingen. Te verwachten zou dan ook, zijn dat het oorspronkelijk geraamde tekort van f 8 011 891,74 uit hoofde van suppletoire aanvragen, tenminste tot rond f 30 miljoen zou stijgen, ware het niet, dat aan den anderen kant kan worden aangenomen, dat de opbrengst der middelen de raming zal overtreffen. In de eerste zeven maanden van het loopende jaar werd, na aftrek van de in dat tijdvak ontvangen, doch aan den dienst 1917 ten goede komende opcenten op de Inkomsten- en Vermogensbelastingen, uit de middelen A—F ten naastenbij f 8 000 000 meer verkregen dan gedurende hetzelfde tijdvak van 1917. Mocht de opbrengst in de laatste vijf maanden gelijk zijn aan die in de overeenkomstige periode van 1917, dan zou de ontvangst in het geheele jaar 1918 rond f 25 000 000 meer bedragen dan de raming. Intusschen kan uit den aard der zaak thans omtrent den afloop van den dienst 1918 nog geenerlei zekerheid bestaan.

Overgegaan kan thans worden tot eene uiteenzetting van de cijfers van

het dienstjaar 1919.

De uitgaven worden in totaal geraamd op f 438 211 778,40 ⁵	
waarvan buitengewoon.	78 999 175,—
blijft	f 359 212 603,40 ⁵

Met betrekking tot de crisisuitgaven zij aangeteekend, dat deze tot een gezamenlijk bedrag van f 23 361 740 in de ontwerp-begrooting voorkomen. Hetgeen daarvoor meer benodigd mocht blijken zal suppletoir worden aangevraagd. Hierbij veroorlooft de ondergeteekende zich in herinnering te brengen dat in vorige jaren rekening werd gehouden met de omstandigheid dat de cijfers van het VIIIste hoofdstuk, zooals dit aanvankelijk werd samengesteld, lager waren als gevolg van de crisis aangezien op dat hoofdstuk bedragen konden gemist worden voor uitgaven, welke in gewone omstandigheden zouden moeten geschieden doch thans tengevolge van de crisis of van de beschikking over voorraden, welke uit de buitengewone credieten zijn aangeschaft, niet behoeven gedaan te worden. Uit dezen hoofde werd het gewone budget voor het jaar 1918 verhoogd met f 2 077 000. De ondergeteekende meent dat er termen bestaan met deze praktijk te breken. Het hierbedoelde hoofdstuk heeft thans, afgescheiden van het buitengewoon krediet, een eindcijfer bereikt van f 43 725 779. Met het oog hierop en op de onzekerheid omtrent de bedragen, welke, na den terugkeer van den vrede, voor de militaire uitgaven zullen moeten en kunnen beschikbaar gesteld worden, is de ondergeteekende van oordeel, dat thans niet verder behoefte gegaan te worden dan het gewone budget met evengenoemd totaal voor de uitgaven ten behoeve van het Departement van Oorlog te belasten. Hierbij komt, dat de ontworpen Staatsbegrooting in haar geheel beschouwd op tal van punten in sterke mate den invloed ondervindt van de geheel abnormale prijsstijging van het oogenblik. Hoewel met zekerheid is te verwachten, dat na den oorlog de prijzen in het algemeen voor afzienbaren tijd op een belangrijk hooger peil zullen blijven dan vóór de crisis gold, mag toch worden aangenomen, dat het tegenwoordig verschil niet zal gehandhaafd blijven. Het is duidelijk dat het op praktische gronden niet mogelijk is met dezen factor bij den opzet van de normale begrooting rekening te houden. Maar wel kan hierin mede aanleiding gevonden worden het eindcijfer van hoofdstuk VIII in die begrooting niet boven het genoemde bedrag van f 43 725 779 op te voeren.

Door het beloop der crisisuitgaven ad f 23 361 740 in mindering te brengen van de hiervoren genoemde

som van f 359 212 603,40⁵ vindt men voor de *gewone*
 uitgaven f 335 850 863,40⁵
 tegen voor 1918 284 746 212,30
 dus meer voor 1919 . . . f 51 104 651,10⁵

Deze stijging der *gewone* uitgaven is als volgt verdeeld over
 de verschillende hoofdstukken:

Hoofdstuk	II.	f 414 771,50
"	III.	153 867,50
"	IV.	4 701 418,50
"	V.	10 250 723,—
"	VI.	4 766 014,—
"	VIIA	2 563 545,25
"	VII B	3 758 285,51
"	VIII	3 611 599,—
"	IX	5 046 138,—
"	X	16 013 299,99 ⁵
	Totaal.	f 51 279 662,25 ⁵
	Daarentegen is hoofdstuk XI lager	175 011,15

Zoodat per saldo de gewone dienst
 eene stijging vertoont van. . . f 51 104 651,10⁵

Naar aanleiding van deze zeer belangrijke stijging zij reeds
 aanstonds opgemerkt, dat in het bedrag voor hoofdstuk X
 wegens meerdere exploitatiekosten van het Staatsmijnbedrijf
 eene som van f 13 400 000 begrepen is, welke onder de
 middelen wordt teruggevonden. Voorts kan worden medege-
 deeld, dat, voorzoover hieromtrent de beschikbare gegevens
 licht verspreiden, een bedrag van rond f 22 200 000 in de
 stijging begrepen is als gevolg van eene automatische uitzetting
 der uitgaven, waarop de Regeering, zonder wijziging van eene
 wettelijke of daarmede gelijk te stellen regeling, invloed niet
 kan uitoefenen. Van dit bedrag komt ruim f 8 500 000 ¹⁾ op
 rekening van de nieuwe salarisregeling voor burgerlijke Rijks-
 ambtenaren, f 6 800 000 op rekening van de overeenkomstige
 regeling voor de militairen en f 5 000 000 op rekening van
 de verbetering der onderwijzerssalarissen.

Met betrekking tot de stijging op de verschillende hoofd-
 stukken moge nog het volgende dienen.

De verhooging van hoofdstuk II is in hoofdzaak het gevolg
 van de nieuwe regeling der schadeloosstelling van de leden
 der Tweede Kamer ten beloope van f 100 000, van de nieuwe
 regeling der reiskosten van de leden der Tweede Kamer en
 der reis- en verblijfkosten van de leden der Eerste Kamer
 een en ander ten beloope van f 105 800, van de regeling der
 pensioenen voor de leden der Tweede Kamer ten beloope
 van f 50 000 en voorts van de nieuwe salarisregeling voor
 burgerlijke Rijksambtenaren.

De stijging van hoofdstuk III is tot een bedrag van f 70 000
 toe te schrijven aan de hogere raming van den post voor
 bureel- en lokaalbehoefte (in hoofdzaak voor kosten van
 telegrammen) en overigens in hoofdzaak aan de nieuwe
 salarisregeling voor burgerlijke Rijksambtenaren, aan het meer
 benoodigde voor onderstand en transportgelden ten beloope
 van f 35 600 en aan de hogere kosten van buitenlandsche
 zendingen en consulaten (periodieke traktementsverhoogingen
 en rangsverhoogingen, uitbreiding van personeel en hogere
 verblijfsvergoedingen).

De verhooging van hoofdstuk IV is voor f 465 100 het
 gevolg van stijging der bijdrage in de kosten van het wapen
 der marechaussée. Voorts is meer uitgetrokken f 160 000
 voor subsidiën in verband met de uitvoering van de kinder-

¹⁾ Hierbij komt, naast eenige kleinere bedragen op de begrotingen
 voor andere Staatsbedrijven, eene som van rond f 4 400 000 op de
 begroting voor het Staatsbedrijf der Posterijen, Telegrafie en Telefonie.

wetten, f 50 550 voor kosten van de voogdijrader, f 150 000 voor verbouwing en uitbreiding van het tijdelijk Rijksopvoedingsgesticht te Leiden, f 300 000 voor de uitbreiding van de huizen van bewaring te Amsterdam, Rotterdam en 's-Gravenhage (eerste gedeelte), f 500 000 voor den aankoop van terrein voor den bouw van een opvoedingsgesticht voor jongens, f 276 000 voor kosten verbonden in hoofdzaak aan de tijdelijke vergrooting van de gezamenlijke capaciteit der Rijksopvoedingsgestichten voor jongens, terwijl het overblijvende voornamelijk bestemd is voor de uitvoering van de nieuwe salarisregeling voor burgerlijke Rijksambtenaren en tot dekking van de hogere uitgaven wegens de voortdurende prijsstijging van grondstoffen, levensmiddelen en verder benodigde artikelen.

De stijging van hoofdstuk V is voor een bedrag van f 8 222 000 het gevolg van wettelijke regelingen (waaronder f 5 000 000 voor traktementsverhoogen ten behoeve van onderwijzers volgens de wet van 23 Februari 1918 (*Stad'sblad* n°. 147), f 2 100 000 voor traktementsverhoogen ingevolge de nieuwe salarisregeling voor burgerlijke Rijksambtenaren, f 600 000 voor bijdragen lager onderwijs, f 80 000 voor subsidiën aan bijzondere hogere burgerscholen, f 88 391 voor pensioenen en f 82 701 voor bijdrage aan het Bouwfonds). Voorts is meer aangevraagd f 43 327 voor materiële uitgaven ten behoeve van het Centraal bureau voor de statistiek, f 220 600 voor materiële uitgaven ten behoeve van het krankzinnigengesticht te Woensel, f 647 111 voor verschillende subsidiën ten behoeve van het middelbaar onderwijs f 5 000 voor subsidiën ten behoeve van scholen voor zwakzinnigen, f 100 000 voor subsidiën ten behoeve van het inrichten van speelterreinen, f 166 175 voor verschillende uitgaven ten behoeve van de afdeling Kunsten en Wetenschappen, terwijl het meerdere in hoofdzaak benodigd is voor materiële uitgaven ten behoeve van de universiteiten, de Rijks hogere burgerscholen en de Rijkskweekscholen.

Het hogere eindcijfer van hoofdstuk VI is tot een bedrag van ruim f 1 725 000 het gevolg van de nieuwe salarisregeling voor de militairen der zeemacht. Voorts is meer benodigd ten naastenbij f 490 000 voor de nieuwe salarisregeling voor burgerlijke Rijksambtenaren f 721 800 voor aanschaffing van materialen, f 105 800 voor aanschaffing, wijziging, onderhoud en herstelling van geschut, f 120 600 voor de kosten van torpedo's, f 207 500 voor aanschaffing en herstel van scheepsstoomwerktuigen, f 128 000 voor steenkolen, f 385 970 voor de kosten van gebouwen, f 850 000 voor den marineluchvaartdienst, f 293 000 voor kosten van voeding, enz. en f 1 220 045 voor de niet-militaire uitgaven. Daarentegen is voor kosten van nieuwen aanbouw ruim f 2 064 000 minder dan ten vorigen jare ten laste van den gewonen dienst gebracht.

De verhooging van hoofdstuk VII A wordt veroorzaakt door het meer benodigde voor rente van vlottende schuld, zijnde f 2 000 000 meer uitgetrokken voor rekening van het Rijk en f 500 000 meer voor rekening van de Koloniën. Voor rente van leeningen is f 309 154,75 minder noodig; daarentegen voor amortisatie meer f 291 400.

Dat hoofdstuk VII B f 3 758 285,51 hooger is, is voor het grootste deel (ten beloope van rond f 2 500 000) het gevolg van de nieuwe salarisregeling voor burgerlijke Rijksambtenaren. Voorts is f 300 000 meer geraamd voor uitkeeringen aan gemeenten, f 140 000 voor gebouwen, f 61 000 voor de aan de Posterijen te betalen vergoeding voor den verkoop van beursbelastingzegels, terwijl de verdere stijging in hoofdzaak is toe te schrijven aan de belangrijke prijsstijging, aan de uitbreiding van personeel, mede als gevolg van de nieuwe belastingwetten, en aan de toeneming van het aantal Rijksbelastingkantoren.

Op hoofdstuk VIII wordt meer aangevraagd f 5 050 000 voor de nieuwe regeling der bezoldiging van het personeel van de landmacht, f 125 000 voor de salarisregeling voor burgerlijke Rijksambtenaren, f 210 000 wegens wijziging van de rangen der sterkte in de onderscheidene rangen, f 352 000 voor den aanmaak van artilleriematerieel, f 120 000 voor bouwkosten van de topografische inrichting. Hiertegenover staat het bedrag

van f 2 077 000, waarmede, blijkens het vorenstaande, ten vorigen jare het eindcijfer van dit hoofdstuk werd verhoogd.

Op hoofdstuk IX is meer uitgetrokken f 3 777 470 voor de afdeeling Waterstaat (waaronder f 1 084 000 voor den aanleg van het Wilhelminakanaal, f 503 750 voor personeelsuitgaven, f 200 000 voor den bouw van een schutsluis te IJmuiden en verbetering van het Noordzeekanaal, f 490 950 voor wegen en bruggen in de verschillende provinciën en f 200 000 voor het Zuiderzeefonds), f 261 900 voor de afdeeling Arbeidersverzekering en f 660 210 voor de afdeeling Werkloosheid en Arbeidersbemiddeling (waarvan f 600 000 voor subsidien en toelagen volgens het „Werkloosheidsbesluit 1917”).

De stijging van hoofdstuk X komt voor f 13 400 000 op rekening van meerdere exploitatiekosten der Staatsmijnen, waar eene stijging ten bate van den gewonen dienst van den betrokken post onder de middelen tegenover staat tot een bedrag van f 13 900 000, zoodat de winst uit het Staatsmijnbedrijf voor 1919 f 500 000 hooger wordt geraamd dan voor 1918. Voorts is meer uitgetrokken f 58 632 voor de kosten van het Departement, f 1 618 155 voor de afdeeling Landbouw en wel f 1 087 298 voor onderwijs, f 301 702 voor veeteelt, akkerbouw en tuinbouw, f 45 184 voor den veeartsenijkundigen dienst en f 141 917 voor zuivelaangelegenheden, f 118 070 voor de afdeeling Nijverheid (afgescheiden van de Staatsmijnen), f 680 534 voor de afdeeling Handel en f 134 409 voor de afdeeling Arbeid.

De vermindering van hoofdstuk XI eindelijk is het gevolg van de omstandigheid, dat wegens bijdrage aan de kolonie Suriname f 293 190 minder ten laste van den gewonen dienst komt dan ten vorigen jare en voorts van het minder uittrekken van f 105 000 voor de inrichting van het nieuwe nevengebouw van het Departement van Koloniën. Daarentegen is meer geraamd f 142 670 voor de overige kosten van het Departement en f 72 201, voor de uitgaven ten behoeve van de kolonie Curaçao.

De *Middelen en inkomsten* ter bestrijding der uitgaven zijn geraamd op f 307 533 247,70

waarin blijkens de hierna volgende specificatie, begrepen is aan buitengewone ontvangsten 9 315 510,14

blijft voor gewone. f 298 217 737,56 zijnde f 23 383 417,— meer dan aanvankelijk voor 1918 werd geraamd.

De middelen, welker opbrengst in de maandelijksche middelenstaten wordt gepubliceerd (middelen A—F) zijn f 6 456 500,—

hooger geraamd en de overige middelen, voor zoover onder de gewone gerangschikt 16 926 917,—

te zamen f 23 383 417,—

Hooger zijn geraamd van de eerste groep de grondbelasting f 200 000, de personeele belasting f 590 000, de inkomstenbelasting en dividend- en tantiëmebelasting te zamen in vergelijking met de inkomstenbelasting voor 1918 f 4 500 000, de vermogensbelasting met inbegrip van de bate uit de jongste wijziging der wet op die belasting f 1 350 000, de suiker-accijns f 8 480 000, de zout-accijns f 540 000, de zegelrechten f 600 000, de registratierechten f 10 336 000, de successierechten f 500 000, de belasting op gouden en zilveren werken f 186 000, de inkomsten uit domeinen f 191 000, die uit jacht en visscherij f 15 000 en het recht op de mijnen f 25 000. Daarentegen zijn lager geraamd de gedistilleerd-accijns f 12 000 000, de bier-accijns f 3 260 000, de invoerrechten f 4 500 000, het statistiekrecht f 1 000 000 en de loodsgelden f 300 000.

Onder de hogere raming van de andere groep komen onder anderen voor: f 499 000 voor aandeel in de winsten der Nederlandsche Bank, f 500 000 voor rente door de koloniën te betalen wegens kasvoorschotten, f 450 000 voor rente van voorschotten ingevolge de woningwet, f 181 660 voor rente van

kapitalen, verstrekt aan Staatsbedrijven, f 1 884 990 voor uitkeeringen van premieën door Staatsbedrijven en de Rijkspostspaarbank en pensioensbijdragen van burgerlijke Rijksambtenaren, f 305 000 voor de opbrengst van den arbeid in gevangenissen en Rijkswerkinrichtingen, f 100 000 voor gerechtelijke boeten, f 375 000 voor aandeel van Nederlandsch Oost-Indië in de kosten van den Marine-luchtvaartdienst, f 268 800 wegens teruggaaf van de uit de Staatsbegrooting bestreden kosten der Rijkspostspaarbank, f 500 000 voor aandeel van de gemeenten in de subsidieën van werklozenkassen, f 113 000 voor inkomsten van het Rijkszuivelstation te Leiden, f 13 900 000 voor ontvangsten der Staatsmijnen.

Daarentegen moest onder deze groep minder worden geraamd f 127 000 voor terugbetaling van voorschotten voor den aanleg van spoorwegen met beperkte snelheid, f 200 000 voor terugbetaling van niet met name genoemde voorschotten, f 612 360 voor aandeel van Nederlandsch Oost-Indië in de kosten van den vlootbouw, f 1 389 073 voor winst van het Staatsbedrijf der posten, telegrafie en telefonie en f 260 000 voor baten voortvloeiende uit de keuring van voor uitvoer bestemd vleesch.

Stelt men de ramingen der ontvangsten en uitgaven tegenover elkander, dan vindt men, dat geraamd wordt:

	Gewone dienst.	Buitengewone dienst.	Crisisdienst.	Totaal.
Uitgaven	f 335 850 863,40 ⁵	f 78 999 175,—	f 23 361 740,—	f 438 211 778,40 ⁵
Ontvangsten	298 217 737,56	9 315 510,14	—	307 533 247,70
Tekort	f 37 633 125,84 ⁵	f 69 683 664,86	f 23 361 740,—	f 130 678 530,70 ⁵

Eene opgave van de uitgaven, welke in deze begijfering respectievelijk als buitengewoon en als crisisuitgaven zijn beschouwd en van de middelen, welke als buitengewoon zijn aangemerkt, moge hier volgen:

Als **buitengewone** uitgaven zijn aangemerkt:

A. *Waterstaatswerken* (Hoofdstuk IX).

Kosten van de kanalisatie van de Maas in Limburg f 2 225 000,—

B. *Spoorwegen*. (Hoofdstuk IX).

Aanleg van een spoorweg van Gouda over Waddinxveen en Boskoop naar Alphen 200 000,—

C. *Staatsmijnwezen* (Hoofdstuk X).

Aanleg en uitbreiding van de Staatsmijnen in Limburg 16 722 000,—

D. *Domeinen*.

Kosten van bedijking, landaanwinning, alsmede toegankelijkmaking van vestinggronden. (Hoofdstuk VII B) 267 300,—

Aankoop van vast goed ter afronding en uitbreiding van domeinbezit (Hoofdstuk X) 25 000,—

E. *Muntwezen*.

Uitgaven van het muntwezen (afd. IV van Hoofdstuk VII B) 4 375 000,—

F. *Deelneming in het kapitaal van het Hoogovenbedrijf* (Hoofdstuk VII B) 7 500 000,—

G. *Voorschotten* (Hoofdstuk VII B).

Voorschotten ingevolge de Woningwet . . .	35 000 000,—
Voorschotten ingevolge de Landarbeiderswet . . .	200 000,—
Voorschot aan het Fonds voor de kustverdediging	2 055 700,—
Voorschot aan het Bouwfonds van Binnenlandsche Zaken.	4 370 000,—
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen.	298 700,—
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Posten, Telegrafie en Telefonie. f . . .	5 899 975,—
waarvan af te trekken het bedrag dat in de laatste vijf jaren vóór de instelling van het bedrijf gemiddeld ten laste van den gewonen dienst aan kapitaal werd gevormd	900 000,—
	4 999 975,—
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Vischershaven te IJmuiden. . . f . . .	930 000
aftek als boven.	170 000
	760 000,—
Totaal	78 999 175,—

Buitengewone ontvangsten.*Inkomsten uit spoorwegen.*

Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen f . . .	35 000,—
--	----------

Staatsmynwezen.

Buitengewone ontvangsten benevens een deel van de exploitatieontvangsten, dat moet worden gebezigd tot dekking van buitengewone uitgaven als æquivalent voor de waardevermindering van bezittingen f . . .	4 230 000,—
--	-------------

Domeinen.

Bijdrage uit het fonds voor koopprijzen van domeinen	150 000,—
--	-----------

Muntwezen.

Ontvangsten in zake het muntwezen (af te leveren munten en rente van het kapitaal van het muntfonds)	4 375 000,—
--	-------------

Aflossing van voorschotten.

Aflossing van voorschotten ingevolge de Woningwet	342 000,—
Idem voorschot aan Suriname voor den Lawaspoorweg	97 000,—
Idem voorschot aan het Staatsbedrijf der Landsdrukkerij	5 660,—
Idem voorschot aan het Staatsmuntbedrijf	30 000,—
Idem voorschot aan de kweekschool voor vroedvrouwen te Heerlen	850,14
Idem voorschot aan de vereeniging tot het houden van jaarbeurzen in Nederland	50 000,—

Totaal f 9 315 510,14

Crisis-uitgaven.Hoofdstuk III (*Buitenlandsche Zaken*).

Uitgaven voortvloeiende uit de buitengewone omstandigheden f 300 000,—

Hoofdstuk IV (*Justitie*).

Kosten ter tegemoetkoming aan corporatiën als bedoeld in de artikelen 12 en 15 der wet van 12 Februari 1901 (*Staatsblad* n°. 64) in de hoogere verplegingskosten tengevolge van de bijzondere omstandigheden 250 000,—

Kosten als gevolg van de oprichting van distributiegerechten 100 000,—

Hoofdstuk V (*Binnenlandsche Zaken*).

Kosten van de Commissie van advies over de geneesmiddelenvoorziening 3 200,—

Kosten van voorziening in den woningnood 10 000 000,—

Steun aan gemeenten ter bevordering van de particuliere bouwnijverheid 500 000,—

Bijdragen aan gemeenten in de kosten van een woningtelling en van een woningbeurs . 10 000,—

Kosten van personeel voor het toezicht op de voorziening in den woningnood 20 000,—

Reis-, verblijf- en bureelkosten van evenbedoeld personeel 15 000,—

Kosten van de Huurcommissiewet 60 000,—

Hoofdstuk VI B (*Financiën*).

Kosten, verbonden aan de uitgifte van zilverbons 100 000,—

Premiën tot het tegengaan van verboden uitvoer 75 000,—

Personeel van de administratie der directe belastingen, invoerrechten en accijnzen aangesteld als gevolg van de buitengewone omstandigheden 4 711 040,—

Toelagen aan het personeel voor het tegengaan van den smokkelhandel 500 000,—

Uitgaven voor accountants voor de uitvoering van de oorlogswinstbelasting 20 000,—

Traktement van den secretaris der commissie van advies voor de uitvoering van de oorlogswinstbelasting 2 400,—

Uitgaven voor voertuigen voor toezicht op den uitvoer 210 000,—

Huur enz. van lokalen tijdelijk benodigd voor de afteekening van paspoorten enz. 35 000,—

Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en tot het verleen van steun aan die ondernemers wegens moeilijkheden tengevolge van de crisis . 500 000,—

Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan boomkweekers wegens moeilijkheden tengevolge van de crisis 100 000,—

Traktement en reis- en verblijfkosten van den Regeeringscommissaris voor het Departement van Financiën bij de Nederlandsche Uitvoermaatschappij 6 500,—

Hoofdstuk IX (Waterstaat).

Rentelooze voorschotten aan tramwegen in verband met de buitengewone omstandigheden	4 000 000,—
Subsidie aan de Geldersch-Westfaalsche Stoomtramwegmaatschappij in verband met de buitengewone omstandigheden	9 600,—
Subsidien en rentelooze voorschotten aan werklozenkassen in verband met de buitengewone omstandigheden	100 000,—
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten ter tegemoetkoming in de verminderde werkgelegenheid	200 000,—
Subsidien voor ontwikkeling van werklozen	10 000,—

Hoofdstuk X (Landbouw, Nijverheid en Handel).

Kosten van de afdeeling Crisiszaken, van de afdeeling crisispersoneel en van het tijdelijk bureau voor de distributie van graan en meel	379 000,—
Kosten, voortvloeiende uit de uitvoering van de Nood-Boschwet	20 000,—

Hoofdstuk XI (Koloniën).

Een zoodanig deel van de bijdrage van de geldmiddelen van de kolonie Suriname als het gevolg is van den invloed van de crisis op de koloniale geldmiddelen	725 000,—
--	-----------

Totaal f 23 361 740,—

De *Crisisheffingen* worden gevormd door de Oorlogswinstbelasting en de Verdedigingsbelastingen, welke heffingen in de ontwerp-middelenwet onder letter A voor „Memorie” zijn opgenomen aangezien eene raming van de opbrengst, met name van de Oorlogswinstbelasting, niet wel mogelijk is en van geen beteekenis is voor de uitkomst van het *gewone* budget, terwijl de crisisuitgaven voor het grootste deel evenmin in de ontwerp-begrooting voorkomen.

Het boven becijferd tekort op den gewonen dienst ware nog te verminderen met het bedrag, dat de werkelijke uitgaven beneden de oorspronkelijk geraande plegen te blijven. Voor dit „als besparing” bekend staande bedrag ware dezelfde som te nemen als ten vorigen jare t.w. f 1 900 000. Voorts dient het volgende in aanmerking te worden genomen ten aanzien van de uitkomsten over 1919 van het Staatsbedrijf der Posten, Telegrafie en Telefonie. Bij de hierboven staande becijfering zijn die uitkomsten buiten beschouwing gelaten omdat zij afhankelijk zijn van de tot standkoming eener door den Minister van Waterstaat voorgenomen tariefsherziening. Bij doorvoering van deze herziening zal het bedrijf, naar raming over 1919 eene winst afwerpen van f 2 207 527,04.

Op grond van een en ander zou het tekort op den gewonen dienst kunnen teruggebracht worden tot f 37 125 615,84⁵ — (f 1 900 000 + f 2 207 527,04) = f 33 525 598,80⁵.

De ondergeteekende doet hierbij opmerken, dat de beschikbare tijd uit den aard der zaak niet toeliet de ontwerp-begrotingen, zooals die door het afgetreden Kabinet waren samengesteld, aan eene herziening te onderwerpen. De zooeven bedoelde ontwerp-begrotingen zijn dan ook nagenoeg ongewijzigd ingediend, zoodat de Regeering zich moet voorbehouden de door haar noodig geachte veranderingen bij Nota's van Wijzigingen aan te brengen.

Ten slotte zal het wel geen betoog behoeven, dat maatregelen dienen getroffen te worden tot dekking van het tekort op den gewonen dienst.

De ondergeteekende stelt zich voor zoo spoedig mogelijk de indiening te bevorderen van de noodige wetsontwerpen te dezer zake, waarbij hij tevens de gelegenheid zal hebben uiteen te zetten hoe, naar zijn oordeel, de middelen zouden zijn te vinden ter bestrijding van de verdere uitgaven, welke in de naaste toekomst het gewone budget zullen bezwaren en niet in de ontwerp-begrooting voor 1919 zijn opgenomen.

De Minister van Financiën,

Bijlage A.

OVERZICHT van de Staatsontvangsten over de diensten 1898 tot en met 1917.

DIENSTJAREN.	Gewone ontvangsten.	Bijdrage uit het fonds der kooprijzen van domeinen.	Buitengewone ontvangsten.	T O T A A L.
1898	f 138 556 621,89 ⁵	f 250 000,—	f 8 421 458,96 ⁵	f 147 228 080,86
1899	146 398 018,29	500 000,—	917 123,19 ⁵	147 815 141,48 ⁵
1900	154 765 638,65	600 000,—	25 750,48	155 391 389,13
1901	152 976 704,82 ⁵	300 000,—	77 021,24	153 353 726,06 ⁵
1902	160 799 653,88 ⁵	300 000,—	42 756,62	161 142 410,50 ⁵
1903	165 561 231,28	300 000,—	259 363,06	166 120 594,34
1904	169 821 870,89	300 000,—	434 898,57	170 556 769,46
1905	173 369 050,12 ⁵	300 000,—	2 293 639,49 ⁵	175 962 689,62
1906	181 514 269,96	300 000,—	162 161,05	181 976 431,01
1907	183 015 599,67 ⁵	300 000,—	219 533,34	183 535 133,01 ⁵
1908	182 492 195,38 ⁵	200 000,—	798 737,78	183 490 933,16 ⁵
1909	189 179 088,40 ⁵	400 000,—	1 723 600,43	191 302 688,83 ⁵
1910	198 630 497,—	600 000,—	861 827,82	200 092 324,82
1911	203 680 170,32	1 000 000,—	922 577,72 ⁵	205 602 748,04 ⁵
1912	211 305 137,82 ⁵	500 000,—	1 596 129,11	213 401 266,93 ⁵
1913	223 507 379,52 ⁵	200 000,—	3 715 285,71	227 422 665,23 ⁵
1914	224 910 389,07 ⁵	400 000,—	20 260 921,65 ⁵	245 571 310,73
1915 (1)	221 530 309,74 ⁵	600 000,—	41 247 581,86	263 377 891,60 ⁵
1916 (1)	(2) 293 257 546,—	600 000,—	13 081 623,50 ⁵	(2) 306 939 169,50
1917 (1)	(3) 520 511 582,51	600 000,—	9 583 432,65 ⁵	(3) 530 695 015,16 ⁵
Totaal van de buitengewone ontvangsten			f 106 645 424,26	

(1) Daar de diensten 1915, 1916 en 1917 nog niet zijn afgesloten, is de opgaaf van de tot die diensten behorende ontvangsten slechts als voorloopig aan te merken.
(2) Waaronder f 83 166 485,89⁵ wegens „Crisisontvangsten” in 1916.
(3) „ 228 812 354,89 „ „ 1917.

UITEENZETTING VAN DE BUITENGEWONE ONTVANGSTEN.

1898. Bijdrage van het waterschap N.O.deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f 90 000,—	
Uitkeering door België krachtens artikel IV van het slotprotocol, behorende bij de op 23 April 1897 gesloten en bij de wet van 2 April 1898 (<i>Staatsblad</i> n°. 81) goedgekeurde overeenkomst betreffende overneming van de Nederlandsche gedeelten van eenige in België en Nederland gelegen spoorwegen .	116 029,53
Ontvangsten tengevolge van de naasting van den spoorweg Leiden—Woerden (overeenkomst met de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen van 21 Maart 1899, bekrachtigd bij de wet van 29 Juni 1899, <i>Staatsblad</i> n°. 147)	2 839 467,86
Uitkeering van de zuivere opbrengst eener door den Staat gesloten geldleening (artikel 7 der wet van 29 Juni 1899, <i>Staatsblad</i> n°. 148) in verband met de naasting van den spoorweg Leiden—Woerden .	5 263 220,—
Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	75 790,47 ⁵
Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij .	36 951,10
	<u>f 8 421 458,96⁵</u>

1899.	Bijdrage van de gemeente Rotterdam in de kosten van verbetering van den Rotterdamschen Waterweg f	76 913,19 ⁵
	Uitkeering door België ingevolge het bepaalde bij artikel III van het slotprotocol, behoorende bij de op 23 April 1897 gesloten en bij de wet van 2 April 1898 (<i>Staatsblad</i> n ^o . 81) goedgekeurde overeenkomst betreffende overneming van de Nederlandsche gedeelten van eenige in België en Nederland gelegen spoorwegen	758 106,58
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	45 212,19
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	32 681,23
	Waarde van verschillende door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen overgenomen voorwerpen op de Nederlandsche gedeelten van eenige in België en Nederland gelegen spoorwegen	4 210,—
	f	<u>917 123,19⁵</u>
1900.	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	f 25 750,48
1901.	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	f 56 901,78
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	14 648,76
	Ongebruikt saldo van gelden, welke bestemd waren tot afdoening van eventueel nakomende posten ter zake van de liquidatie van het bedrijf der voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	5 470,70
	f	<u>77 021,24</u>
1902.	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	f 20 193,46
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	22 563,16
	f	<u>42 756,62</u>
1903.	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	f 252 952,18
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	6 012,05
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	398,83
	f	<u>259 363,06</u>
1904.	Restitutie van het voorschot, aan de Rijksverzekeringsbank verleend	f 225 000,—
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	192 030,67 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	15 728,37
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	2 139,52 ⁵
	f	<u>434 898,57</u>
1905.	Restitutie van het voorschot, aan de Rijksverzekeringsbank verleend	f 75 000,—
	Restitutie van het renteloos voorschot, aan Nederlandsch-Indië verleend	2 188 800,—
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	21 865,52
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	7 973,97 ⁵
	f	<u>2 293 639,49⁵</u>
1906.	Bijdrage van het waterschap N. O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f	69 904,25
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	73 140,32 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	15 435,76
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	130,86
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	3 549,85 ⁵
	f	<u>162 161,05</u>
1907.	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	f 31 483,10
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	175 004,64
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	364,24
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	12 681,86
	f	<u>219 533,84</u>

1908.	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	f	33 122,31 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		639 237,95
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet		2 333,36 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij		1 455,71
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ¹⁾		122 588,44
		f	<u>798 737,78</u>
1909.	Bijdrage van het waterschap N. O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f	205 685,06 ⁵	
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	27 203,52	
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	1 188 185,33	
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	7 021,09 ⁵	
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	7 206,42	
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ²⁾	288 299,—	
		f	<u>1 723 600,43</u>
1910.	Bijdrage van het waterschap N. O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f	150 876,—	
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	31 004,70	
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	240 422,49	
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	20 513,38 ⁵	
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	51 196,24 ⁵	
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ³⁾	367 815,—	
		f	<u>861 827,82</u>
1911.	Bijdrage van het waterschap N. O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f	106 809,—	
	Toevallige baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	34 591,85 ⁵	
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	226 185,58 ⁵	
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	36 453,03 ⁵	
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	24 608,25	
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ⁴⁾	493 930,—	
		f	<u>922 577,72⁵</u>
1912.	Bijdrage van het waterschap N. O. deel van Noordbrabant in de kosten van verlegging van den Maasmond f	137 727,26 ⁵	
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	33 567,36	
	Overwinst, uitgekeerd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij; samen	320 151,44 ⁵	
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	441 701,01 ⁵	
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	51 317,42	
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	13 941,60 ⁵	
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ⁵⁾	597 723,—	
		f	<u>1 596 129,11</u>
1913.	Baten van het Muntwezen	f	1 250 000,—
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen		30 195,66
	Overwinst, uitgekeerd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij; samen		447 998,15 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf		1 023 418,45 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet		73 675,71 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij		26 017,48
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ⁶⁾		838 401,70
	Terugbetaling van kapitalen, verstrekt aan de Artillerie-Inrichtingen.		25 578,54 ⁵
		f	<u>3 715 285,71</u>

¹⁾ 1/10 der buitengewone uitgaven over 1907.

²⁾ Idem over 1907 en 1908.

³⁾ Idem over 1907—1909.

⁴⁾ Idem over 1907—1910.

⁵⁾ Idem over 1907—1911.

⁶⁾ Idem over 1907—1912.

1914.	Baten van het Muntwezen	f 18 549 585,31
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	50 779,76 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	473 003,72
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	116 555,73
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	77 687,37 ⁵
	Gedeelte van de opbrengst der Telefonie ¹⁾	993 309,75 ⁵
		<u>f 20 260 921,65⁵</u>
1915.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f 15 537 159,77 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	33 504,16
	Overwinst, uitgekeerd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en door de Hollandsche IJzeren Spoorweg Maatschappij; samen	448 884,36 ⁵
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	1 256 609,33 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge artikel 33 der Woningwet	160 426,66 ⁵
	Terugbetaling door Suriname van het voorschot, verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied	85 000,—
	Terugbetaling van kapitalen, verstrekt aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij	67 209,50 ⁵
	Idem aan het Staatsmuntbedrijf	30 578,61 ⁵
	Terugbetaling van voorschotten, in verband met de buitengewone tijdsomstandigheden verleend	23 345 358,49 ⁵
	Storting door de Rijkspostspaarbank van de contante waarde der pensioenrechten der ambtenaren op 1 Januari 1915	264 000,—
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	18 850,94 ⁵
		<u>f 41 247 581,86</u>
1916.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f 6 927 741,03
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	80 443,95 ⁵
	Overwinst, uitgekeerd door de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoorwegen en door de Hollandsche IJzeren Spoorwegmaatschappij, samen	450 431,16
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	1 836 797,11 ⁵
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet	200 782,98 ⁵
	Terugbetaling door Suriname van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied	88 000,—
	Terugbetaling van kapitalen, verstrekt aan het Staatsmuntbedrijf	19 801,79
	Idem, aan het Staatsbedrijf der Artillerie-inrichtingen	2 180 351,18
	Terugbetaling van voorschotten, in verband met de buitengewone tijdsomstandigheden verleend	1 288 186,29 ⁵
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	9 087,99
		<u>f 13 081 623,50</u>
1917.	Ontvangsten in zake het Muntwezen	f 3 010 209,89
	Baten, voortvloeiende uit den aanleg van Staatsspoorwegen	346 195,80
	Baten, voortvloeiende uit het Staatsmijnbedrijf	4 246 065,99
	Aflossing van voorschotten ingevolge art. 33 der Woningwet	225 563,30
	Idem, van het voorschot verstrekt aan de vereeniging „De Kweekschool voor vroedvrouwen” te Heerlen	786,—
	Terugbetaling door Suriname van het voorschot verstrekt voor den aanleg van een spoorweg naar het Lawagebied	91 000,—
	Terugbetaling van kapitalen, verstrekt aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij	56 384,99
	Idem, aan het Staatsmuntbedrijf	18 293,—
	Idem, aan het Staatsbedrijf der Artillerie-inrichtingen	1 180 285,28
	Terugbetaling van voorschotten, in verband met de buitengewone omstandigheden verleend	142 000,—
	Uitkeering door Staatsbedrijven, ten behoeve van de vorming eener reserve-rekening	250 000,—
	Waarde van afgeschreven inventarisgoederen, afkomstig van de voormalige Rijnspoorwegmaatschappij	16 648,40
		<u>f 9 583 432,65⁵</u>

¹⁾ 1/10 der buitengewone uitgaven over 1907—1913.

Bijlage B.

OVERZICHT van de Staatsuitgaven over de diensten 1898 tot en met 1917.

DIENSTJAREN.	Algemeene dienst.	Rentebetaling.	Gewone amortisatie en aflossing van Nationale Schuld.	Gewone uitgaven (totaal kol. 2, 3 en 4).	Buitengewone uitgaven. <i>a)</i>	Totalen (totaal kol. 5 en 6).
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
1898	f 105 021 376,49	f 30 819 413,04	f 2 638 043,05 ⁵	f 138 478 832,58 ⁵	f 11 723 727,87 ⁵	f 150 202 560,46
1899	107 385 537,96 ⁵	31 678 869,66	3 212 520,59	142 276 928,21 ⁵	7 411 696,64 ⁵	149 688 624,86
1900	114 171 656,33	31 553 247,96	3 255 880,83 ⁵	148 980 785,12 ⁵	5 180 707,19 ⁵	154 161 492,32
1901	115 762 356,46	30 858 321,36	3 120 923,62 ⁵	149 741 601,44 ⁵	2 568 804,95	152 310 406,39 ⁵
1902	118 927 166,24 ⁵	30 630 400,45	3 246 868,51	152 804 435,20 ⁵	9 351 020,19 ⁵	162 155 455,40
1903	125 357 031,70 ⁵	30 823 724,41	3 380 586,48 ⁵	159 561 342,60	4 272 391,76	163 833 734,36
1904	134 319 455,26 ⁵	30 860 257,06 ⁵	3 399 839,30 ⁵	168 579 551,63 ⁵	21 458 214,81 ⁵	190 037 766,45
1905	134 521 525,94	31 203 162,54	3 456 892,67 ⁵	169 181 581,15 ⁵	4 549 256,00 ⁵	173 730 837,16
1906	136 692 868,50 ⁵	31 789 757 33 ⁵	4 664 831,29	173 147 457,13	4 762 561,21	177 910 018,34
1907	141 911 287,91	31 348 083,51 ⁵	4 716 871,18	177 976 242,60 ⁵	4 122 924,03 ⁵	182 099 166,64
1908	150 789 190,16 ⁵	31 202 951,85 ⁵	4 797 804,01 ⁵	186 789 946,03 ⁵	7 261 811,08	194 051 757,11 ⁵
1909	154 385 738,03	31 386 742,41 ⁵	4 958 317,31	190 730 797,75 ⁵	6 679 204,07 ⁵	197 410 001,83
1910	160 512 440,35	31 624 587,41 ⁵	4 954 460,06	197 091 487,82 ⁵	6 855 612,51 ⁵	203 947 100,34
1911	164 352 693,41 ⁵	31 838 399,77	4 969 334,12 ⁵	201 160 427,31	7 329 250,23 ⁵	208 489 677,54 ⁵
1912	170 407 230,23 ⁵	32 212 466,45 ⁵	5 380 880,94	208 000 577,63	16 664 923,03	224 665 500,66
1913	181 324 025,59	32 101 330,62	5 919 836,59 ⁵	219 345 192,80 ⁵	19 381 672,76	238 726 865,56 ⁵
1914	<i>d)</i> 286 517 625,67 ⁵	<i>e)</i> 34 051 373,02 ⁵	6 121 424,35 ⁵	<i>f)</i> 326 690 423,05 ⁵	32 582 854,61 ⁵	359 273 277,67
1915 <i>c)</i>	<i>g)</i> 407 795 704,15 ⁵	35 113 438,27 ⁵	6 346 190,40	<i>g)</i> 449 255 332,83	54 403 383,14	503 658 715,97
1916 <i>c)</i>	<i>h)</i> 450 856 048,04 ⁵	<i>j)</i> 35 777 957,10	6 579 420,69	<i>k)</i> 493 213 425,83 ⁵	34 088 023,18 ⁵	527 301 449,02
1917 <i>c)</i>	<i>l)</i> 564 919 349,83	<i>m)</i> 39 275 242,84	6 815 619,87	<i>n)</i> 611 010 212,64	43 468 648,77	654 478 861,41
Totaal van de buitengewone uitgaven over 1898—1917 . . .					<i>b)f</i> 304 116 688,09	

a) Zie ommezijde.*b)* Waaronder f 3 082 844,08 wegens aflossing van Rijnspoorwegobligatiën in 1899 en f 14 999 996,09⁵ wegens aflossing van schuld in verband met intrekking van muntbiljetten in 1904.*c)* Voorloopige uitkomsten.*d)* Waaronder f 83 705 073,68⁵ wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C¹).*e)* Waaronder f 400 000 wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C¹).*f)* Waaronder f 84 105 073,68⁵ wegens „Crisisuitgaven” (Zie bijlage C¹).*g)* Waaronder f 208 668 794,12⁵ wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C²).*h)* Waaronder f 251 611 612,73 wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C³).*j)* Waaronder f 400 000,— wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C³).*k)* Waaronder f 252 011 612,73 wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C³).*l)* Waaronder f 346 298 912,40 wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁴).*m)* Waaronder f 2 000 000,— wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁴).*n)* Waaronder f 348 298 912,40 wegens „Crisisuitgaven”. (Zie bijlage C⁴).

(a) Deze sommen splitsen zich als volgt:

	1898.	1899.	1900.	1901.	1902.	1903.	1904.	1905.	1906.
Verlegging van den Maasmond .	f 988 423,69 ⁵	f 578 636,21 ⁵	f 588 954,37	f 784 880,60	f 710 532,09	f 769 363,60	f 716 594,76 ⁵	f 613 921,60 ⁵	f 519 381,56 ⁵
Kanalizatie van de Maas in Limburg	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aanleg van spoorwegen	10 735 304,18	3 750 216,3-	4 591 747,82 ⁵	1 738 924,35	8 466 519,06	1 180 182,57	1 072 169,82	2 201 387,90 ⁵	1 963 258,32
Aanleg en uitbreiding van inter- nationale en interlocale telefoon- verbindingen en aanleg, overne- ming en uitbreiding van locale telefoonnetten.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kosten, vallende op de tenuitvoer- legging van de wet tot conversie van 3½ pct. en 3 pct. rente- gevende Nationale Schuld	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aflossing van 3½ pct. schuldbe- kenenissen der Nederlandsche Rijnspoorwegmaatschappij	—	3 082 844,00 ⁵	—	—	—	—	—	—	—
Aflossing van schuld in verband met intrekking van muntbiljetten (*)	—	—	—	—	—	—	14 999 996,09 ⁵	—	—
Uitgaven voor den Staatsmijndienst	—	—	—	—	106 969,04 ⁵	484 846,59	380 654,13 ⁵	617 446,40 ⁵	833 021,92 ⁵
Rijksopsporing van delfstoffen . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan de Rijksverzekerings- bank	—	—	—	45 000,—	67 000,—	188 000,—	—	—	—
Terleenverstreking aan de kolonie Suriname tot het aanleggen en exploiteeren van een spoorweg van Paramaribo naar de Suri- name-rivier	—	—	—	—	—	1 650 000,—	2 100 000,—	1 100 000,—	1 420 000,—
Renteloos voorschot aan Neder- landsch-Indië	—	—	—	—	—	—	2 188 800,—	—	—
Voorschotten aan gemeenten inge- volge artikel 33, 1ste lid, der Wo- ningwet.	—	—	—	—	—	—	—	16 500,—	26 900,—
Kosten van beëijking en landaan- winning, alsmede van effening en toegankelijkmaking van domein- gronden.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Aankoop van onroerend goed voor Domeinen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Overneming door Domeinen van onroerende goederen van andere diensttakken.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bouw eener nieuwe Munt	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kosten van het Muntwezen (Af- deeling IV van hoofdstuk VII B)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsmuntbe- drijf tot uitbreiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Artillerie-Inrichtingen tot uitbrei- ding van kapitaal.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Fonds voor de uitvoering van de Tiendwet 1907 (Staatsblad N°. 222). (**)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschotten aan de Maatschappij tot Exploitatie van Staatsspoor- wegen en aan de Hollandsch IJzeren Spoorweg Maatschappij . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Posten, Telegrafie en Telefonie tot uitbreiding van kapitaal . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsvischers- havenbedrijf te IJmuiden tot uit- breiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Bouwfonds voor het Departement van Binnen- landsche Zaken.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Rentedragende voorschotten aan provinciën en gemeenten in ver- band met de buitengewone om- standigheden.	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Staatsbedrijf der Algemeene Landsdrukkerij tot uit- breiding van kapitaal	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan het Fonds voor de Kustverdediging	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Voorschot aan de Kweekschool voor vroedvrouwen te Heerlen	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	f 11 723 727,87 ⁵	f 7 411 696,64 ⁵	f 5 180 707,19 ⁵	f 2 568 804,95	f 9 351 020,19 ⁵	f 4 272 391,76	f 21 458 214,81 ⁵	f 4 549 256,00 ⁵	f 4 762 561,21

(*) De cijfers voor „Uitgaven Staatsmijndienst” zijn gewijzigd door aftrek van de onverplichte vergoedingen voor boringen, welke niet ten laste van den Staatsmijndienst behooren te worden gebracht, en met bijvoeging van eenige posten, welke in de jaren 1902 t/m 1908 onder andere Hoofdstukken of andere afdelingen van het Xde Hoofdstuk in uitgaaf werden gebracht, maar tot den Staatsmijndienst behooren.

(**) Deze voorschotten, welke ten vorigen jare onder de crisisuitgaven werden gerangschikt, zijn thans onder de buitengewone uitgaven opgenomen, aangezien de terugontvangst dier voorschotten, ingevolge het bepaalde in artikel 36, 1ste lid, der Leeningwet 1916, onder de buitengewone ontvangsten is geboekt.

1907.	1908.	1909.	1910.	1911.	1912.	1913.	1914.	1915.	1916.	1917.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
590 147,33	f 630 246,53	f 905 890,82 ⁵	f 726 497,15 ⁵	f 1 510 551,22	f 1 755 580,90	f 2 886 965,35	f 2 887,85 ⁵ 1 061 401,32	f 63 413,93 ⁵ 389 986,62 ⁵	f 84 701,09 ⁵ 31 312,92 ⁵	f 327 912,87 5 706,46 ⁵
1 225 884,39	1 657 145,69 ⁵	795 124,24	1 261 152,53 ⁵	1 037 923,70 ⁵	2 406 786,34	1 549 080,59 ⁵	1 974 025,91	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1 190 111,62	1 793 748,56 ⁵	2 376 478,40 ⁵	1 715 026,76 ⁵	1 398 908 73 ⁵	4 279 620,77	4 306 585,15	2 941 791,75	2 374 421,96	5 727 467,73	15 591 454,65
—	216 618,19	257 426,96 ⁵	316 961,24 ⁵	247 639,27 ⁵	163 169,28	253 294,09 ⁵	343 089,87	252 512,94 ⁵	34 387,92 ⁵	50 555,06 ⁵
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
807 405,81 ⁵	625 000,—	701 324,26 ⁵	96 269,92	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
243 329,34	829 269,81	1 242 900,42 ⁵	2 017 683,75 ⁵	1 841 060,12	3 900 484,59 ⁵	5 321 966,41	7 001 904,75	11 173 430,67	9 890 082,70	16 513 181,42 ⁵
114 227,57	60 876,69 ⁵	35 193,10	262 029,71 ⁵	85 712,33	12 772,48 ⁵	47 904,04	7 960,38 ⁵	2 760,28	9 979,88 ⁵	36 028 60
—	—	—	65 743,—	79 968,12 ⁵	28 778,19 ⁵	18 352,92 ⁵	33 587,67	29 120,—	154 006,91 ⁵	257 839,14 ⁵
—	—	—	142 283,—	24 500,—	—	—	36 248,91 ⁵	22 900,—	—	—
2 817,97	63 231,30	296 261,58 ⁵	80 179,90	41 001,78	5 959,20	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	1 230 060,00 ⁵	9 171 152,36 ⁵	17 133 465,83	11 803 309,42 ⁵	3 372 450,93 ⁵
—	—	—	—	—	—	47 237,45	13 189,22	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	469 628,60 ⁵	3 947 611,56 ⁵	—	—
—	1 385 674,29 ⁵	68 634,27	171 785,47 ⁵	1 061 954,94 ⁵	4 111 771,26 ⁵	3 711 226,74	2 500 000,—	—	3 645 650,—	800 000,—
—	—	—	—	—	—	—	7 000 000,—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 157 751,62	2 700 000,—
—	—	—	—	—	—	—	—	151 926,36	239 683,31 ⁵	177 653,61 ⁵
—	—	—	—	—	—	—	—	1 044 407,97	1 164 691,93 ⁵	2 501 112,—
—	—	—	—	—	—	—	—	17 817 425,—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	25 597,71 ⁵	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 134 754,—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	120 000,—	—
f 4 122 924,03 ⁵	f 7 261 811,08	f 6 679 204,07 ⁵	f 6 855 612,51 ⁵	f 7 329 250,23 ⁵	f 16 664 923,03	f 19 381 672,76	f 32 582 854,61 ⁵	f 54 403 383,14	f 34 088 023,18 ⁵	f 43 468 648,77

Wordt op de cijfers van de jaren 1898—1906 toegepast het systeem van splitsing der uitgaven en ontvangsten in gewone en buitengewone sinds 1907 aanvaard, dan moeten tot de *gewone uitgaven* gerekend worden van de uitgaven, voorkomende in bijlage B:

die voor de verlegging van den Maasmond ad	6 270 693,60 ⁵
die voor de spoorwegen gedeeltelijk t. w. ten bedrage van	11 815 606,74
te zamen f	18 086 300,34 ⁵

doch zouden daarentegen als <i>buitengewoon</i> zijn te rekenen die voor den aanleg van telefonen (tot en met 1906) ad	4 782 571,39 ⁵
blijft minder uitgaven <i>buitengewoon</i>	f 13 303 728,95

Van de *ontvangsten* zouden daarentegen meer *buitengewoon* te noemen zijn:

de koopprijzen van domeinen van 1898—1906 ad	f 3 150 000,—
een deel van de telefoonontvangsten, zijnde in elk jaar $\frac{1}{10}$ van het in de vorige tien jaren aan buitengewone telefoonuitgaven besteed; dit zoude voor de jaren 1899—1915 hebben gegeven eene som van	f 9 609 908,75
in 1908—1915 is ter zake buitengewoon gebracht	3 702 066,89 ⁵
dus te weinig <i>buitengewoon</i> gebracht	5 907 841,85 ⁵
samen f	9 057 841,85 ⁵

Wanneer echter de buitengewone uitgaven over de jaren 1898—1906 worden beperkt, moeten ook de daarmee verband houdende ontvangsten niet meer als buitengewoon gebracht worden.

Dientengevolge kunnen de buitengewone ontvangsten 1898—1917 worden verminderd met	1 596 021,35 ⁵
---	---------------------------

blijft mitsdien totaal meer aan <i>buitengewone ontvangsten</i>	7 461 820,50
---	--------------

zoodat door aanpassing van het sinds 1907 gevolgde systeem op de jaren 1898—1906 de cijfers van den <i>gewonen</i> dienst over de jaren 1898—1917 ongunstiger worden.	f 20 765 549,45
--	-----------------

Bijlage C¹.

OVERZICHT van de uitgaven, in 1914 gedaan in verband met de oorlogscrisis.

Kosten van terugzending en uitkeeringen aan achtergebleven gezinnen van onder de wapenen geroepen militairen (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	f 80 000,—
Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	59 279,12 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende, buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	3 362 067,46 ⁵
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1) . . .	3 320 000,—
Rente van in verband met den oorlogstoestand uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen (Hoofdstuk VII A der Staatsbegrooting)	400 000,—
Kosten van den aanmaak en de uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	61 228,09 ⁵
Bijdragen aan gemeenten en aan de werklozenkassen ter zake van uitkeeringen aan tegen werkloosheid verzekerde personen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	1 000 000,—
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1) . .	74 772 499,—
Bijdragen aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	800 000,—
Een zoodanig deel van de bijdrage aan de geldmiddelen van de kolonie Suriname als gevolg is van den invloed van de crisis op de koloniale geldmiddelen. (Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting)	250 000,—
	f 84 105 073,68 ⁵

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden moeten worden vergoed.

Bijlage C'.

OVERZICHT van de uitgaven, in 1915 gedaan in verband met de oorlogscrisis.
(Voorloopig).

Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone, internationale toestanden, (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	f 223 189,04 ⁵
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende, buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	9 248 236,08
Kosten van vervoer van goederen, verzonden door of aan steuncomités (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting).	132 075,65
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1)	4 143 394,—
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting).	41 921,02
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verlenen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	8 535,13
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1) . . .	183 807 171,—
Bijdragen aan gemeenten en aan de werklooszekassen ter zake van uitkeeringen aan tegen werkloosheid verzekerde personen (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	1 357 210,53
Subsidiën, in verband met de buitengewone omstandigheden te verlenen aan de Nationale Vereeniging tegen de werkloosheid ten behoeve van ontwikkeling van werklooszen (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	22 588,41
Kosten van het tijdelijk Bureau voor de distributie van graan en meel (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting).	21 970,13
Kosten van de kunstnестcommissie (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 051,50
Kosten van de Oorlogszeeongevallenwet 1915 (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	2 409,53
Kosten, voortvloeiende uit de verkrijgbaarstelling van Regeeringswege van ongebuild tarwebrood, ongebuild tarwemeel en roggenbrood tegen verminderde prijzen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	9 187 978,89 ⁵
Kosten van tijdelijke Rijksbureaux voor de regeling van den uitvoer (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting).	37 147,28 ⁵
Kosten van de Rijkscommissie van toezicht op het centraal-administratiekantoor voor de distributie van levensmiddelen en van de Rijkscommissiën van toezicht op de beschikbaarstelling en den uitvoer van levensmiddelen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	4 915,92
Een zoodanig deel van de bijdrage aan de geldmiddelen van de kolonie Suriname als gevolg is van den invloed van de crisis op de koloniale geldmiddelen (Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting)	528 000,—
	f 208 768 794,12 ⁵
In mindering hiervan is te brengen	100 000,—
wegens hetgeen minder ten laste van hoofdstuk VII A is gekomen voor rente van vlottende schuld als gevolg van de tijdelijke beschikking ten behoeve van de normale begrooting van een deel der opbrengst van de crisisleening 1914.	
Blijft	f 208 668 794,12 ⁵

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden moeten worden vergoed.

Bijlage C³.OVERZICHT van de uitgaven, in 1916 gedaan in verband met de oorlogscrisis.
(Voorloopig).

Uitgaven, voortvloeiende uit de buitengewone internationale toestanden (Hoofdstuk III der Staatsbegrooting)	f 133 699,97
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende, buitenlanders (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	f 5 843 426,—
Kosten van vervoer van goederen, verzonden door of aan steuncomité's (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	142 379,—
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1)	5 072 206,81 ⁵
Rente van in verband met den oorlogstoestand uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen (Hoofdstuk VII A der Staatsbegrooting)	400 000,—
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	47 909,58
Uitgaven voor militaire kommiezen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting) . . .	366 070,80
Premiën in zake het toezicht op den uitvoer (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	30 652,45
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	17 883,01 ⁵
Kosten der Staatscommissie, van advertentiën, enz. voor de heffing der Oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	18 049,59
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1) . .	217 644 370,—
Bijdragen aan gemeenten en aan de werklozenkassen ter zake van uitkeeringen aan tegen werkloosheid verzekerde personen (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	345 366,43
Subsidiën, in verband met de buitengewone omstandigheden te verleen aan de Nationale Vereeniging tegen de werkloosheid ten behoeve van ontwikkeling van werklozen (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	6 956,24 ⁵
Subsidie aan de Geldersch-Westfaalsche Stoomtramwegmaatschappij tot dekking van ten hoogste de helft van het tekort op de exploitatie gedurende de buitengewone tijdsomstandigheden (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	9 600,—
Kosten van het tijdelijk Bureau voor de distributie van graan en meel (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	82 664,15
Kosten van melkvoorziening (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	92 633,73 ⁵
Kosten van de Oorlogszeeongevallenwet 1915 (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	26 453,23
Bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	1 450 000,—
Kosten van beschikbaarstelling van levensmiddelen, met uitzondering van goedkoop brood (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	5 693 509,67 ⁵
Kosten, voortvloeiende uit de verkrijgbaarstelling van Regeeringswege van ongebuild tarwebrood, ongebuild tarwemeel en roggebrood tegen verminderde prijzen (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	13 113 571,56
Kosten van tijdelijke Rijksbureaux en Rijkscommissiën in verband met den uitvoer, invoer en distributie (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	352 560,10
Een zoodanig deel van de bijdrage aan de geldmiddelen van de kolonie Suriname als gevolg is van den invloed van de crisis op de koloniale geldmiddelen (Hoofdstuk XI der Staatsbegrooting)	300 000,—
Kosten van den duurbijslag, voor zoover deze niet zijn gebracht ten laste van de afzonderlijke begrootingen der Staatsbedrijven, en niet reeds zijn begrepen onder de crisisuitgaven op de Hoofdstukken VI en VIII	821 650,38 ⁵
	<u>f 252 011 612,73</u>

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden moeten worden vergoed.

Bijlage C¹.

OVERZICHT van de uitgaven, in 1917 gedaan in verband met de oorlogscrisis.
(Voorloopig.)

Kosten ter tegemoetkoming aan vereenigingen enz. voor verpleging van kinderen in de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk IV der Staatsbegrooting) . . .	f 100 050,—
Kosten van onderhoud en verdere uitgaven van tengevolge van den oorlogstoestand uit het buitenland naar Nederland uitgewekenen en van tengevolge van den oorlogstoestand behoeftig geworden, in Nederland verblijvende buitenlanders, (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	6 806 450,—
Kosten van vervoer van goederen, verzonden door of aan steuncomité's (Hoofdstuk V der Staatsbegrooting)	1 033 442,—
Crisisuitgaven voor de zeemacht (Hoofdstuk VI der Staatsbegrooting) (1) . . .	9 071 175,83
Rente van in verband met den oorlogstoestand uitgegeven schatkistbiljetten en schatkistpromessen (Hoofdstuk VII A der Staatsbegrooting)	2 000 000,—
Kosten van aanmaak en uitgifte van zilverbons in verband met den oorlogstoestand (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting).	79 928,88 ⁵
Kosten van personeel voor de administratie der directe belastingen enz., aangesteld als gevolg van de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	2 515 581,75 ⁵
Kosten van de benoeming van accountants voor de uitvoering van de oorlogswinstbelasting (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	29 044,66
Toelagen aan belastingkorniezen in verband met de buitengewone omstandigheden (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	225 662,98
Belooning van den secretaris der commissie van advies in zake de uitvoering der wet op de oorlogswinstbelasting 1916 (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	2 400,—
Premiën in zake het toezicht op den uitvoer (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	94 675,31 ⁵
Huur en onderhoud van in verband met de buitengewone omstandigheden tijdelijk in dienst gestelde vaartuigen (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting). . . .	88 371,94 ⁵
Traktement enz. van den Regeringscommissaris bij de Nederlandsche Uitvoermaatschappij (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	1 000,—
Uitgaven, voortvloeiende uit garanties voor kredieten, aan kleine ondernemers en uit het verleen van steun aan die ondernemers (Hoofdstuk VII B der Staatsbegrooting)	21 504,11
Crisisuitgaven voor de landmacht (Hoofdstuk VIII der Staatsbegrooting) (1) . .	211 890 870,25
Subsidie aan de Geldersch-Westfaalsche Stoomtramwegmaatschappij (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting).	9 600,—
Subsidien, in verband met de buitengewone omstandigheden te verleen aan de Nationale Vereeniging tegen de werkloosheid ten behoeve van ontwikkeling van werkeloozen (Hoofdstuk IX der Staatsbegrooting)	10 000,—
Kosten van het tijdelijk Bureau voor de distributie van graan en meel en van het uitvoercertificatenbureau (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	372 672,96 ⁵
Kosten der verwerking van afvalproducten tot veevoeder (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	66 734,55
Kosten van de Oorlogszeeongevallenwet 1915 (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	70 987,88 ⁵
Kosten van de uitvoering van de Distributiewet (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	104 000 000,—
Kosten van tijdelijke Rijksbureaux en Rijkscommissiën in verband met den uitvoer, invoer en distributie (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	946 805,78 ⁵
Bijdrage aan het Koninklijk Nationaal Steuncomité (Hoofdstuk X der Staatsbegrooting)	5 500 000,—
Kosten van den duurtebijslag, voor zoover deze niet zijn gebracht ten laste van de afzonderlijke begrotingen der Staatsbedrijven, en niet reeds zijn begrepen onder de crisisuitgaven op de hoofdstukken VI en VIII.	3 361 953,48 ⁵
	f 348 298 912,40

(1) Deze cijfers stemmen niet overeen met die der feitelijke uitgaven voor het verzekeren der neutraliteit. Als bedrag der crisisuitgaven is hier vermeld, wat meer is uitgegeven dan vermoedelijk onder normale omstandigheden zou zijn uitgegeven. Onder dat bedrag zijn mitsdien mede begrepen de kosten van interneering, welke bij den vrede door de betrokken mogendheden moeten worden vergoed.

Bijlage D.

OVERZICHT van de ontvangsten der Indische administratie, zoo in Indië als in Nederland, over de jaren 1898 tot en met 1917.

DIENTJAREN.	IN INDIË.	IN NEDERLAND. (1)	Uitkeering uit de saldo's van vroegere diensten.	TOTAAL.
(*)				
1898	f 111 825 940,61	f 20 206 194,62 ⁵	(2) f 400 000,—	f 132 432 135,23 ⁵
1899	114 803 003,50 ⁵	27 397 398,44 ⁵	(3) 400 000,—	142 600 401,95
1900	118 850 389,20 ⁵	32 958 990,58 ⁵	—	151 809 379,79
1901	118 391 424,01	30 988 472,42 ⁵	—	149 379 896,43 ⁵
1902	116 143 245,98 ⁵	30 473 088,80	—	146 616 334,78 ⁵
1903	118 860 369,21 ⁵	32 504 100,51	—	151 364 469,72 ⁵
1904	122 824 133,31	29 793 099,60 ⁵	—	152 617 232,91 ⁵
1905	129 775 600,01	25 870 463,21 ⁵	—	155 646 063,22 ⁵
1906	140 367 832,17	28 962 923,37 ⁵	—	169 330 755,54 ⁵
1907	152 674 279,20 ⁵	33 129 582,88	—	185 803 862,08 ⁵
1908	164 389 146,67 ⁵	25 661 068,50	—	190 050 215,17 ⁵
1909	172 606 288,13 ⁵	24 881 891,24	—	197 488 179,37 ⁵
1910	191 551 829,88 ⁵	29 964 390,64	—	221 516 220,52 ⁵
1911	207 718 733,65	40 800 477,97	—	248 519 211,62
1912	224 142 471,25	46 407 483,50	—	270 549 954,75
1913	247 266 327,94	64 087 871,76 ⁵	—	311 354 199,70 ⁵
1914	(4) 250 667 766,58 ⁵	(4) 31 058 664,21 ⁵	—	281 726 430,80
1915	(5) 285 000 018,—	(4) 21 979 791,73 ⁵	—	306 979 809,73 ⁵
1916	(6) 321 008 631,—	(4) 17 020 664,63	—	338 029 295,63
1917	(7) 347 653 925,—	(6) 12 261 844,—	—	359 915 769,—

(*) Voor 1898—1913 zijn de opgaven ontleend aan de bij de wet vastgestelde rekeningen; ten aanzien van de latere jaren wordt verwezen naar de

AANMERKINGEN.

- (1) Na aftrek van de uitkeeringen uit de saldo's van vroegere diensten.
- (2) Uitkeering uit het batig slot der rekening over 1890.
- (3) Uitkeering uit het batig slot der rekening over 1893.
- (4) Volgens de door de Algemeene Rekenkamer gewaarmerkte rekening.
- (5) Volgens de rekeningen van de hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur.
- (6) Volgens de voorloopige uitkomsten.
- (7) Raming. Wegens de vertraagde postverbinding met Nederlandsch-Indië zijn de voorloopige uitkomsten hier te lande nog niet bekend.

Bijlage E.

OVERZICHT van de uitgaven der Indische administratie, zoo in Indië als in Nederland, over de jaren 1898 tot en met 1917.

DIENSTJAREN.	IN INDIË.	IN NEDERLAND.	TOTAAL.
(*)			
1898	f 117 818 641,93 ⁵	f 32 890 762,42 ⁵	f 150 709 404,36
1899	115 414 723,40	28 956 821,23	144 371 544,63
1900	115 427 558,09 ⁵	30 687 823,72 ⁵	146 115 381,82
1901	120 020 844,98	29 882 359,42	149 903 204,40
1902	130 507 529,67	30 167 477,22	160 675 006,89
1903	134 359 035,38 ⁵	32 752 068,67 ⁵	167 111 104,06
1904	133 264 392,10 ⁵	33 272 698,19	166 537 090,29 ⁵
1905	133 610 249,50	32 612 527,89	166 222 777,39
1906	138 423 984,18	29 118 635,62 ⁵	167 542 619,80 ⁵
1907	144 584 416,—	28 991 624,00 ⁵	173 576 040,00 ⁵
1908	162 090 231,36 ⁵	29 230 985,29	191 321 216,65 ⁵
1909	169 420 193,48 ⁵	31 443 104,54 ⁵	200 863 298,03
1910	187 529 178,89	43 898 091,84 ⁵	231 427 270,73 ⁵
1911	212 483 800,32 ⁵	37 306 032,17 ⁵	249 789 832,50
1912	227 535 185,99 ⁵	41 490 126,09 ⁵	269 025 312,09
1913	254 003 541,60	73 067 745,52	327 071 287,12
1914	(1) 289 014 153,03 ⁵	(1) 54 928 610,59	343 942 763,62 ⁵
1915	(2) 295 204 721,00 ⁵	(1) 52 944 712,64 ⁵	348 149 433,65
1916	(3) 312 331 153,—	(1) 59 874 665,29 ⁵	372 205 818,29 ⁵
1917	(4) 412 266 247,—	(3) 66 454 004,—	478 720 251,—

(*) Voor 1898—1913 zijn de opgaven ontleend aan de bij de wet vastgestelde rekeningen; ten aanzien van de latere jaren wordt verwezen naar de

A A N M E R K I N G E N.

- (1) Volgens de door de Algemeene Rekenkamer geaarmerkte rekening.
- (2) Volgens de rekeningen van de hoofden der Departementen van Algemeen Bestuur.
- (3) Volgens de voorloopige uitkomsten.
- (4) Raming. Wegens de vertraagde postverbinding met Nederlandsch-Indië zijn de voorloopige uitkomsten hier te lande nog niet bekend.

STAAT

VAN DE OPBRENGST VAN 'S RIJKS MIDDELEN OVER DE
DIENSTJAREN 1908 TOT EN MET 1917.

Bijlage F.

STAAT van de opbrengst van 's Rijks middelen

BENAMING DER MIDDELEN.	Dienst 1908.	Dienst 1909.	Dienst 1910.	Dienst 1911.	Dienst 1912.
<i>Belastingen in verband met de buitengewone omstandigheden.</i>					
Oorlogswinstbelasting	—	—	—	—	—
Verdedigingsbelasting Ia.	—	—	—	—	—
Verdedigingsbelasting Ib.	—	—	—	—	—
Verdedigingsbelasting II	—	—	—	—	—
<i>Overige belastingen.</i>					
Grondbelasting.	f 14 314 504,90 ⁵	f 14 469 888,43	f 14 665 554,78	f 14 886 447,28 ⁵	f 15 128 000,35
Personeele belasting.	10 770 097,58	11 197 723,40	11 522 415,81 ⁵	11 978 729,60	12 343 929,85 ⁵
Belasting op bedrijfs- en andere inkomsten	8 245 284,51 ⁵	a) 9 503 691,09 ⁵	b) 10 302 702,64	b) 11 404 843,86	b) 12 311 022,73 ⁵
Inkomstenbelasting	—	—	—	—	—
Vermogensbelasting	8 563 383,98 ⁵	a) 9 517 212,25 ⁵	b) 10 273 499,53 ⁵	b) 10 536 935,29	b) 10 796 983,41
Accijns op suiker.	22 306 168,52	23 352 449,10	23 674 154,24	24 355 519,83	25 328 891,54 ⁵
Uitkeering uit het leeningsfonds 1914 wegens aandeel in de opbrengst der opcenten op den accijns op suiker	—	—	—	—	—
Accijns op wijn	1 648 951,86	1 636 382,85 ⁵	1 658 790,10 ⁵	1 679 151,81 ⁵	1 560 351,57 ⁵
„ „ binnenlandsch en buitenlandsch gedistilleerd	25 592 950,97 ⁵	e) 26 136 198,99	28 310 979,82	f) 25 200 000,—	f) 25 200 000,—
„ „ zout	1 743 639,19	1 678 112,41	1 814 596,07	1 688 488,05	1 758 186,07
„ „ bieren en azijnen (*)	1 355 549,01	1 297 058,87	1 361 189,40 ⁵	1 530 695,55	1 458 663,55
„ „ geslacht	4 816 381,70	5 032 857,66 ⁵	5 416 827,85	5 310 657,89 ⁵	5 556 427,38
Zegelrechten (**).	d) 4 897 137,74	e) 5 938 918,20 ⁵	5 679 759,59	5 785 911,77 ⁵	5 912 524,07
Registratierechten (**).	6 154 051,49	b) 6 631 178,98 ⁵	6 846 960,85	7 457 689,91 ⁵	7 966 249,13
Hypotheekrechten (**).	616 391,86	677 367,11 ⁵	696 575,07	787 852,96 ⁵	827 434,04
Rechten van successie en van overgang bij overlijden (**).	15 232 784,75	14 421 210,58 ⁵	14 697 604,15 ⁵	m) 17 194 081,69	15 247 141,95 ⁵
Rechten op den invoer.	11 762 380,59 ⁵	12 615 026,91	13 330 629,00 ⁵	14 052 628,78 ⁵	15 783 665,60 ⁵
Formaatzegel (hoofdsom en opcenten)	21 894,52 ⁵	23 299,20	24 987,15	25 831,80	29 299,95
Waarborg der gouden en zilveren werken.	409 763,25	432 372,91 ⁵	466 394,59	484 946,57	510 436,66
Statistiekrecht.	—	—	—	—	—
	f 138 451 322,45	f 144 560 948,98 ⁵	f 150 743 620,67	f 154 360 412,67 ⁵	f 157 719 207,88
Domeinen	1 693 669,22 ⁵	1 759 448,75	1 662 226,19 ⁵	1 508 595,05 ⁵	1 539 333,34 ⁵
Opbrengst der posterijen	14 451 192,70	14 949 653,06 ⁵	15 805 375,09	16 484 734,35 ⁵	17 368 096,78 ⁵
Opbrengst der Rijkstelegrafen en telefonen	3 377 676,61 ⁵	3 826 616,15	4 089 282,45	4 466 500,92 ⁵	4 942 183,34 ⁵
Opbrengst der Staatsloterij	654 822,20 ⁵	654 993,35 ⁵	653 025,57 ⁵	652 135,75	652 127,12
Opbrengst der uitgegeven akten voor de jacht en visscherij, van consenten voor de kust-visscherij en van vergunningen, bedoeld in de Vogelwet van 1912 (***)	157 950,—	162 454,—	162 554,—	161 586,50	174 566,50
Loodsgelden.	2 741 214,34 ⁵	2 917 247,75	3 131 768,82 ⁵	3 273 519,72 ⁵	3 610 660,99 ⁵
Recht op de mijnen.	34 014,71	34 284,08	7 591,85	—	13 165,38
Algemeen totaal	f 161 561 862,25	f 168 865 646,13 ⁵	f 176 255 444,65 ⁵	f 180 907 484,98 ⁵	f 186 019 341,35

(*) De accijns op azijnen is met ingang van 1 Maart 1917 afgeschaft.

(**) Onder het bedrag der rechten is dat der opcenten begrepen behalve die, welke, te beginnen met 1915, worden geheven en behoefte van het Leeningfonds 1914.

over de dienstjaren 1908 tot en met 1917.

Dienst 1913.	Dienst 1914.	Dienst 1915. (Voorloopig.)	Dienst 1916. (Voorloopig.)	Dienst 1917. (Voorloopig.)	TOELICHTINGEN.
—	—	—	f 40 640,—	f 175 206 579,79	a) Hieronder zijn begrepen $\frac{2}{3}$ der over het belastingjaar 1909/1910 geheven opcenten.
—	—	—	2 551 678,18	4 193 647,75 ⁵	b) Met inbegrip van de opcenten, behalve voor het Leeningfonds 1914.
—	—	—	13 453 163,48 ⁵	21 044 939,39	Het tarief van de vermogensbelasting is met 1 Mei 1915 belangrijk verlaagd in verband met de in werking treding op dien datum van de wet op de Inkomstenbelasting.
—	—	—	16 806 218,31	26 729 081,28	c) $\frac{2}{3}$ van de opbrengst over het belastingjaar 1915/1916.
—	—	—	f 32 851 699,97 ⁵	f 227 174 248,21 ⁵	d) De accijns op de suiker is bij artikel 39 der Leeningwet 1914 verlaagd.
f 15 391 434,08 ⁵	f 15 690 393,27	f 15 966 993,89	f 16 147 876,88	f 16 343 788,76 ⁵	e) Bij de wet van 4 December 1909 (<i>Staatsblad</i> n°. 375) is, met den dag harer afkondiging (10 December 1909), de accijns op het gedistilleerd verhoogd van f 63 op f 90 per hectoliter.
12 899 036,89 ⁵	13 431 735,93	13 479 976,48	13 472 887,68	14 209 939,43 ⁵	f) Maximum toevoeging aan de Middelen volgens de wet van 4 December 1909 (<i>Staatsblad</i> n°. 375).
b) 13 729 411,51	b) 15 481 303,08 ⁵	b) 4 001 430,86 ⁵	—	—	g) De opbrengst wordt volgens artikel 40 der Leeningwet 1914 vanaf 1915 weder voor het geheel onder de Middelen opgenomen.
—	—	c) 22 461 078,35	44 540 633,52	53 864 201,58	h) Bij de wet van 20 Januari 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 190) is, met ingang van 1 Maart 1917, de accijns op bier verhoogd en de accijns op azijnen afgeschaft.
b) 11 015 504,86 ⁵	b) 11 929 427,86	b) 6 538 657,62 ⁵	b) 3 743 421,55 ⁵	c) 4 615 518,89 ⁵	i) Bij de wet van 15 Juli 1907 (<i>Staatsblad</i> n°. 203) is het zegelrecht op quitantiën voor betaalde grondbelasting, te beginnen met 1908, afgeschaft.
26 944 778,72	27 085 608,98 ⁵	d) 24 454 243,21 ⁵	d) 27 703 192,89	d) 31 356 571,35	k) Bij de wet van 23 Juli 1908 (<i>Staatsblad</i> n°. 240) is, met ingang van 1 Januari 1909, het zegelrecht op sommige effecten verhoogd. De heffing van het recht van zegel is, met ingang van 1 Juni 1917, opnieuw geregeld bij de wet van 22 Maart 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 244), gewijzigd bij de wet van 23 Mei 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 437).
—	—	1 000 000,—	1 000 000,—	416 666,67	l) Bij de wet van 23 Juli 1908 (<i>Staatsblad</i> n°. 239) heeft de heffing van het recht van registratie uitbreiding ondergaan. De heffing van rechten van registratie is, met ingang van 1 Juni 1918, opnieuw geregeld bij de wet van 22 Maart 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 243).
1 559 020,72	1 402 412,55	1 441 038,18	1 499 360,77	1 638 919,18	m) De wet van 22 Mei 1911 (<i>Staatsblad</i> n°. 132) tot nadere regeling der heffing van de rechten van successie en van overgang bij overlijden is op 1 Juni 1911 in werking getreden. De Successiewet is nader gewijzigd bij de wet van 20 Januari 1917 (<i>Staatsblad</i> n°. 189), in werking getreden met 23 Januari 1917.
f) 25 200 000,—	f) 25 200 000,—	g) 25 844 173,29	g) 27 727 447,96	g) 29 626 824,39 ⁵	n) Vermits de diensten der Posterijen, Rijks-telegrafen en Telefonen onder de Staatsbedrijven zijn opgenomen, wordt de eventuele winst onder de ontvangsten van het Departement van Waterstaat opgenomen.
1 859 754,17	1 900 630,44	2 183 985,45	2 211 038,99	2 481 560,27	o) Bij vergelijking met vorige jaren dient in acht te worden genomen, dat in dit bedrag niet begrepen zijn de opbrengst der posterijen en die der Rijkstelegrafen en telefonen (zie hierboven noot m).
1 609 572,78	1 531 196,17	1 588 308,68	1 653 773,87	h) 2 306 426,55	
5 865 803,68 ⁵	6 028 455,61	8 494 792,47	9 498 081,43 ⁵	12 491 666,31 ⁵	
6 692 825,84 ⁵	5 729 751,48	6 211 964,97	7 774 878,23	k) 9 967 632,09	
8 009 744,66	6 106 980,24 ⁵	6 073 673,05	10 952 992,65 ⁵	l) 18 402 430,34 ⁵	
846 936,77 ⁵	704 113,68 ⁵	584 858,05 ⁵	1 135 542,54	657 115,36	
16 755 332,42 ⁵	17 621 193,31	17 942 347,46 ⁵	20 871 256,28	m) 22 243 529,38	
17 022 177,03	14 455 956,87	15 156 346,26 ⁵	16 663 055,32	11 126 281,56 ⁵	
30 769,87 ⁵	25 085,02 ⁵	23 832,45	24 438,60	1 379,47 ⁵	
508 906,61	355 119,84 ⁵	475 977,61	639 934,81	682 846,56 ⁵	
—	—	—	—	1 731 116,65	
f 165 941 010,65	f 164 679 364,36	f 173 923 678,36	f 207 259 813,98 ⁵	f 234 164 414,83 ⁵	
1 791 726,32 ⁵	1 730 811,17 ⁵	2 536 484,74 ⁵	1 613 427,34	2 944 476,—	
18 713 148,89 ⁵	17 458 680,63	n) —	n) —	n) —	
5 498 581,10 ⁵	7 099 664,31 ⁵	n) —	n) —	n) —	
653 966,68	640 378,52	667 123,33	653 813,11 ⁵	654 824,83 ⁵	
179 083,25	169 317,50	166 669,50	195 640,75	211 840,75	
3 723 743,73	2 595 561,39	1 163 172,43 ⁵	866 136,28	382 765,97 ⁵	
37 338,58	57 428,32	49 442,06	93 995,04	162 391,73	
f 196 538 599,21 ⁵	f 194 431 206,21	o) f 178 506 570,43	o) f 210 682 826,51	o) f 238 520 714,12 ⁵	

(***) De consenten voor de kustvisserij sedert 1 Juli 1911 en de vergunningen, bedoeld in de Vogelwet 1912, sedert 1 Januari 1914.

Bijlage G.

STAAT, houdende vergelijking tusschen de bij de Staatsbegrooting

H O O F D S T U K.	Geraamd voor 1919.	Toegestaan voor 1918.	Meer	Minder
			dan het bedrag, toegestaan voor 1918.	
I. Huis der Koningin	f 815 000,—	f 815 000,—	—	—
II. Hooge Colleges van Staat en Kabinet der Koningin. . .	1 275 355,50	1 245 789,50	f 29 566,—	—
III. Buitenlandsche Zaken	2 243 590,—	1 827 598,50	415 991,50	—
IV. Justitie	20 247 607,50	18 251 930,—	1 995 677,50	—
V. Binnenlandsche Zaken	70 108 625,—	54 149 702,—	15 958 923,—	—

voor 1918 verleende en voor 1919 aangevraagde kredieten.

TOELICHTING DER LAATSTE TWEE KOLOMMEN.

Méer geraamd voor:

De Staten-Generaal	f	26 870,—
De Raad van State		1 450,—
De Algemeene Rekenkamer		28 437,—
Het Kabinet der Koningin		479,—
	f	57 236,—

tegenover eene *lagere* raming voor:

De Kanselarij der Nederlandsche Orden	f	80,—
Pensioenen, wachtgelden, enz		27 590,—
	f	27 670,—

Méer geraamd voor:

Kosten van het Departement	f	74 486,50
Verschillende uitgaven		337 600,—
Pensioenen, wachtgelden, en toelagen		5 205,—
	f	417 291,50

tegenover een *lagere* raming voor:

Kosten van buitenlandsche zendingen en consulaten		1 300,—
	f	415 991,50

Méer geraamd voor:

Kosten van het Departement	f	41 263,—
„ „ de rechterlijke macht		316 855,—
„ „ het Hoog Militair Gerechtshof en van de auditiën in de militaire arrondissementen		31 430,—
„ „ den Centralen Raad van beroep en van de raden van beroep		4 530,—
„ „ algemeene of Rijkspolitie en in zake van jacht en visscherij		551 190,—
„ „ gevangenen en Rijkswerkinrichtingen		900 480,—
„ „ het Rijkstucht- en opvoedingswezen		578 115,—
Reclasseering		30 000,—
Gebouwen		351 160,—
Verschillende uitgaven		9 100,—
	f	2 814 123,—

tegenover eene *lagere* raming voor:

Pensioenen, wachtgelden, gratificatiën, enz.		818 445,50
	f	1 995 677,50

Méer geraamd voor:

Kosten van het Departement	f	55 440,—
Binnenlandsch Bestuur		186 061,—
Volksgezondheid en armwezen		6 332 990,—
Hooger en middelbaar onderwijs		2 628 181,—

H O O F D S T U K.	Geraamd voor 1919.	Toegestaan voor 1918.	Meer	Minder
			dan het bedrag, toegestaan voor 1918.	
VI. Marine	f 40 010 122,—	f 36 688 858,—	f 3 321 264,—	—
VII A. Nationale Schuld	48 559 231,05	46 045 685,80	2 513 545,25	—
VII B. Financiën	103 420 599,50 ⁵	87 443 481,49 ⁵	15 977 118,01	—
VIII. Oorlog	43 725 779,—	38 037 180,—	5 688 599,—	—

TOELICHTING DER LAATSTE TWEE KOLOMMEN.

Lager onderwijs	f 6 280 565,—
Kunsten en wetenschappen.	417 682,—
Pensioenen, toelagen, enz.	61 838,—
	f 15 962 757,—

tegenover eene *lagere* raming voor:

Nederlandsche Staatscourant, Handelingen der Staten-Generaal, enz.	3 834,—
	f 15 958 923,—

Méer geraamd voor:

I. Militaire Uitgaven:

Kosten van beheer en administratie	f 187 405,—
Personeel der zeemacht.	2 508 674,—
Pensioenen, onderstanden, wachtgeld, enz.	48 306,—
	f 2 744 385,—

II. Niet-Militaire uitgaven:

Loodswezen, betooning, bebakening en verlichting.	f 1 166 647,—
Hydrographie.	26 711,—
Pensioenen, onderstanden, wachtgeld, enz.	26 687,—
	1 220 045,—
	f 3 964 430,—

tegenover eene *lagere* raming voor:

I. Militaire uitgaven:

Kosten van het materieel der zeemacht en van 's Rijks werven en onderhoorigheden.	643 166,—
	f 3 321 264,—

Méer geraamd voor:

Interesten, enz.	f 2 222 145,25
Amortisatie en aflossing van rentegevende Nationale Schuld	291 400,—
	f 2 513 545,25

Méer geraamd voor:

Kosten van het Departement	f 52 846,34
„ „ de Grootboeken der Nationale Schuld, enz.	60 212,50
„ „ 's Rijks schatkist	8 714,—
„ „ het Muntwezen	1 450 000,—
„ „ administratie der directe belastingen, enz.	954 803,—
„ „ administratie van het zegel, de registratie, enz.	262 798,50
„ „ de Pensioenraden, pensioenen, enz.	12 100,67
Voorschotten uit 's Rijks schatkist	18 964 117,—
	f 21 765 592,01

tegenover eene *lagere* raming voor:

Uitkeeringen, verschillende uitgaven, enz.	5 788 474,—
	f 15 977 118,01

Méer geraamd voor:

Kosten van het Departement	f 69 612,—
Bezoldiging van het personeel der staven van het leger	105 485,—
„ „ „ „ militaire administratie	161 251,—
„ „ „ „ verschillende wapens en der landweer	4 182 424,—
Kosten van voeding van onderofficieren en soldaten	11 739,—

H O O F D S T U K.	Geraamd voor 1919.	Toegestaan voor 1918.	Meer	Minder
			dan het bedrag, toegestaan voor 1918.	
IX. Waterstaat	f 45 247 817,—	f 40 278 455,—	f 4 969 362,—	—
X. Landbouw, Nijverheid en Handel.	57 852 549,—	259 455 236,00 ⁵	—	f 201 602 687,00 ⁵
XI. Koloniën.	4 655 502,85	4 417 508,—	237 994,85	—
XII. Onvoorziene uitgaven.	50 000,—	50 000,—	—	—

tegenover eene lagere raming voor:

Méer geraamd voor:

tegenover eene *lagere* raming voor:

Méer geraamd voor:

tegenover eene *lagere* raming voor:

Méer geraamd voor:

tegenover eene *lagere* raming voor:

Kosten van het Departement	f	68 054,—	
Pensioenen, wachtgelden, enz.		18,709—	
			86 763,—
	f		237 994,85

Bijlage H.

STAAT der openstaande tekorten en der tot afboeking daarvan beschikbare bedragen.

Dienstjaren.	ONTVANGSTEN.	UITGAVEN.	TEKORTEN.	OVERSCHOTTEN.	Opbrengst van leeningen, waaraan administratief nog geene bestemming is gegeven.
1910	f 200 092 324,82	f 203 947 100,34	f 3 854 775,52	—	f 4 770 740,14
1911	205 602 748,04 ⁵	208 489 677,54 ⁵	2 886 929,50	—	
1912	213 401 266,93 ⁵	224 465 500,66	11 264 233,72 ⁵	—	
1913	227 422 665,23 ⁵	238 726 365,56 ⁵	11 304 200,33	—	
1914	245 571 310,73	359 273 277,67	(b) 113 701 966,94	—	
1915 (a)	263 377 891,60 ⁵	503 658 715,97	(c) 240 280 824,36 ⁵	—	
1916 (a)	306 939 169,50	527 301 449,02	(d) 220 362 279,52	—	
1917 (a)	530 695 015,16 ⁵	654 478 861 41	(e) 123 733 846,24 ⁵	—	
Opbrengst van leeningen			f 727 439 056,14 ⁵	—	f 4 770 740,14
Blijft te kort			(e) f 722 668 316,00 ⁵		

(a) Voorloopige uitkomsten.

(b) Waaronder f 91 665 073,68⁵ (crisisuitgaven en tekort op de ontvangsten), te dekken uit de opbrengst der Crisisleeningen en der crisisheffingen.(c) Alsvoren f 213 908 794,12⁵(d) Waaronder f 218 845 126,83⁵ aan saldo van den crisisdienst.

(e) Alsvoren f 119 486 557,51

(f) Alsvoren f 643 905 552,15⁵.